

NAUJAS GINKLAS GRASO PASAULIUI

PRANCŪZAI ATSTATE SAVO MARŠALĄ

Dar visi prisimena amerikiečių generolo Mac Arthuro atstatymą iš Korėjos fronto vado pareigų. Dabar toks pat likimas ištiko prancūzų vienintelį maršalą A. Juin, kuris buvo prancūzų kariuomenės atstovas Atlanto Santarvės kariuomenėje, Prancūzų vyriausio štabo narys, gynybos tarybos vicepirmininkas ir užėmė kitas aukštas pareigas. Maršalas Juin jau seniai pasireiškė, kaip bendrosios Europos gynybos ir Vokietijos apginklavimo priešas. Ne kartą jis yra viešai pareiškęs nepasitenkinimą savo vyriausybės ir amerikiečių vedama politika. Tačiau viską nulėmė paskutinė jo kalba, kurioje griežtai pasisakė prieš prancūzų dalyvavimą Europos Bendruomenėje, prieš Indokinijoje vedamo karo pobūdį ir prieš Atlanto Santarvę. Kitaip sakant, karys išėjo į politiką, peržengdamas savo galių ribas. Vyriausybė ėmėsi šio žygio, kad užkirstų kelią bet kokiems didesniems nesutarimams su amerikiečiais.

Tą žygi ne visi vienodai vertina. Bet buvę Indokinijos kariai padarė demonstracijas Juin garbei, kartu pasireikšdami prieš ministrų pirm. J. Laniel ir gynybos ministrų R. Pleven, kuriuos net apstumdė, kai jie viešai pasirodė. Gen. De Gaulle atvirai pasisakė prieš vyriausybės vedamą politiką, bet ne taip atvirai užsistoję maršalą Juin. Amerikiečiai aiškina, kad Juin išreiškė tv visų karių, nepolitikų, nuomonę, kurie labiau bijo vokiečių negu sovietų, nes sovietų politikos jie nesupranta. Kuo baigsis šis įvykis, nežinia, bet manoma, kad Europos vienybės sunkiai bevažiuojančiam vežimui dar įkištas naujas pagaly.

NERAMUMAI EGIPTE

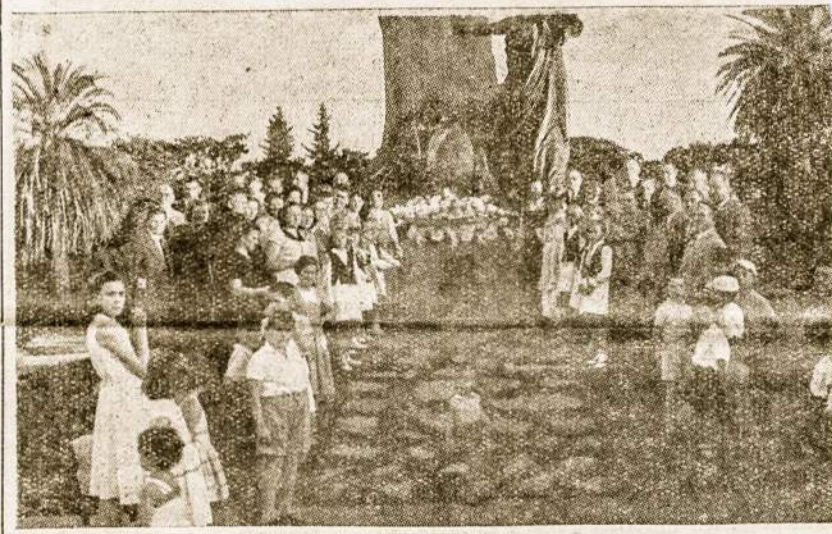
Egiptas, ilgai derėdamasis su Anglija dėl Sueso, pats tapo neramumų vieta. Faruką buvo lengviau išvyti, negu išvijusiems tarp savęs susitarti. Gen. M. Naguib, kuris atrodė stipriausiu Egipto žmogumi, pasirodė tokiu nesąs. Pulk. leit. G. Nasser išėjo į pirmą vietą ir privertė Naguibą pasidaryti tik vienu iš eilinių revoliucinio komiteto narių. Jis kaltinamas, kad nemoka vesti derybų su anglais ir kad jų vedimą per daug delsia. Prie savo pareigų buvo grįžęs, bet vėl, neva dėl ligos, iš jų turėjo "laikini" pasitraukti. Bet ar Nasser tas derybas geriau ves, sunku įspėti. Tačiau pasaulio žinios, kurias komentuoja didžiųjų sostinių laikraščiai, sako, kad Egipte susikirto interesai amerikiečių, kuriems labiau yra palankus Naguibas, su rusų interesais, kuriems pataikauja Nasser. Išvadų dar negalima daryti, tik ateitis parodys, kuri pusė greičiau laimės.

INDOKINIJA — DIDELIS BANDYMAS

Nors jau kelis kartus komunistiniai revoliucionieriai pa-

siūlė taikytis, bet prancūzai su jų sąlygomis nesutinka ir kariauja toliau. Pastaruoju metu prancūzų parašutinininkai padarė nepaprastai didelių nuostolių raudoniesiems ir baigia atsiimti vieną iš didesnių bazių, bet ir anie pradėjo didelių priešpuolių. Komunistai išiveržė net į Kambodiją, kuri dar tik prieš keleta mėnesių pasiskelbė nepriklausoma valstybe. Patys prancūzai nesutaria dėl Indokinijos karo. Vieni norėtų kovas nutraukti ir derėtis, o kiti nori tik garbingų derybų. Amerikiečiai Indokinijos kovas remia, bet ne tiek, kiek yra būtina, kad karas ten būtų laimėtas. O raudonoji Kinija siunčia savo dide-

loje antrąją vandenilio bombą, kuri nugąsdino ne tik pasaulį, bet net ir tos bombos gamintojus. Pasirodė, kad vandenilio bomba yra galingesnė ir pavojingesnė negu buvo iš anksto manoma. Nors atomo specialistas Strauss, ištyręs bombos pelenus, viešai pareiškė, kad nereikia turėti didelės baimės, bet kartu pagrasė sovietams jos galybe. Japonų žvejai, kurie buvo apie 1000 jūros mylių nuo bandymo vietos, dar dabar sunkiai serga nuo radioaktyviųjų spindulių padarytų žaizdų. Išsprogintos bombos pelenų pasirodė ne tik ant Los Angeles, bet ir ant New Yorko ir Kana-doje. Tai yra paleistų gamtos

Berisso "Mindaugo" Dr-jos iniciatyva šios kolonijos lietuviai Vasario 16 d. proga padėjo vainiką prie gen. San Martin paminklo Eva Peron mieste.

lius žmonių ir ginklų išteklius ir lieja prancūzų kraują. Tai yra didelis bandymas, kuris veda į panašias painiavas, kaip ir neseniai sustabdytas Korėjos karas.

MIRTIES ŠEŠELIS VIRŠ PASAULIO

Tokiai įtemptai padėčiai esant, amerikiečiai išbandė Ramiojo vandenyno Marshalio sa-

jėgų pagrasymas žmogui, kad mirties šešelis kabo virš pasaulio ir jos gali sunaikinti ne tik tai, ką žmogus šimtmečiais yra kūręs, bet kartu ir patį žmogų.

Kokias išvadas pasidarys pasaulio valdovai, dar nežinia, bet jau dabar kai kurie kalba, kad tai yra reikalinga pasaulio taikai išlaikyti arba sunaikinti tuos, kurie jai graso. — P. S.

RAUDONIEJI LIETUVOS VIESPACIAI

Per Lietuvos nepriklausomybės šventę Vasario 1 d. sušauktasis Lietuvos kp VIII-sis suvažiavimas centro komiteto nariais išrinko iš viso 84 komunistų veikėjus ir 36 kandidatus. Tačiau tarp jų žymų skaičių sudaro ligi tol lietuvių komunistų gyvenime nepasizymėję ir negirdėti veikėjai rusai, kaip M. Afoninas, G. Bacharovas, A. Bielousovas, A. Bobanovas, N. Cyganovas, A. Čistakovas, A. Federovičius, G. Fedotovas, I. Ivanovas, J. Jadogalvis, A. Jefremovas, A. Kožuchovskis, B. Lopato, V. Lucenko, V. Muraško, A. Petrovas, S. Poliščiukas, A. Romanovas, A. Smirnovas, A. Spasio-novas, A. Stučenko, J. Svjėsčiovas, N. Biellianinas, K. Gabdankas, R. Jegorovas, M. Pantiuchinas, J. Sinicinas, J. Sokolovas, F. Teriošinas, A. Vjukas, V. Volodinas ir kt. Be to, visa jų eilė yra sulietuvinę savo pavardes, pvz. Zarinas pasivadino Bi-levičium, Grosmanas — Didžiuliu etc. Revizijos komisijon išrinktais paskelbti: K. Andrijatis, J. Bartasiūnas, "garsioji" M. Chodos-Alek-

sandrovič, P. Eidukas, J. Grigalavičius, V. Gutauskas, V. Kremsas, K. Kulaženko, P. Kutka, A. Likas, A. Mėlynis, M. Mikalauskas, J. Norkūnas, E. Perednienė, V. Savickis, S. Šidlauskas, E. Užpalevičius.

Centro komiteto plenumas ck pirmuoju sekretorium išrinko A. Sniečkų, antruoju sekretorium — M. Šumauską ir ck sekretorium V. Niunką. Ck biuro nariais išrinkti A. Sniečkus, M. Šumauskas, K. Niunka, M. Gedvilas, J. Paleckis, K. Liaudis, V. Augustinaitis, E. Ozarskis, F. Bieliauskas, M. Afoninas ir M. Kenevičius. Kandidatais į ck biuro narius — G. Zymanas, V. Lucenko ir J. Petkevičius. Plenumas ck skyrių vedėjais patvirtino šiuos kom. veikėjus: M. Afoniną — partinių profsąjunginių ir komjaunimo organų skyriaus vedėju; J. Smilgevičų — propagandos ir agitacijos sk. vedėju; S. Juozapavičų — žemės ūkio; S. Lazutką — mokslo ir kultūros skyriaus; S. Kondrašų — pramonės ir transporto skyriaus; J. Jurgaitį — administracinių ir prekybos — finansų organų skyriaus vedėju; M. Kaunaitę — darbu mo-

TAUTINĖS SAVIGARBOS STOKA

Gal liūdna, bet vis tik, norėdami būti teisingi, turime pripažinti, kad mums labai dažnai trūksta pagarbos sau patiems — tautinės savigarbos. Mes pasididžiuojame savo tautos didvyriais, savo tautos kultūra, savo garbinga istorija, bet kartu pažeminame save ir savo tautą prieš svetimtaučius, kai norime pasipuosti svetimomis plunksnomis, kurios mums visiškai netinka, arba sužalojame savo dvasinį veidą. Jeigu iš karsto atsikelty bet kuris mūsų tautos vadų, kovotojų už tautos laisvę ir lietuviybę, būtų visai teisinga, jei jis mūsų nenorėtų pripažinti savo tautos ainiams. O pažeminame save ir tautą, kai norime per daug prisitaikyti prie kitų, atsižadėdami savo tautinio charakterio, savo kalbos, savo papročių, niekindami tai, kas yra lietuviška, arba, kai pasidarome lyg vergai, mažesni už kitus, užmiršę, kad esame kilę iš tautos, kuri yra viena iš ilgiausiai išsilaikiusių gyvųjų tautų.

Štai pora pavyzdžių. Vienoje šeimoje prie pietų stalo sėdi keletas rimtų suaugusių lietuvių. Jų tarpe keletas puikių visuomenės darbuotojų. Tyčia ar netyčia užklysta dvidešimtmetis jaunuolis, kuriam dar tik reti ūseliai dygsta, laikomas tos šeimos dukters sužieduotiniu. Ir vienas iš tų "veikėjų" išpėja net gerokai garbingesnius ir daugiau pasaulio mačiusius svečius: "dabar turėsime kalbėti argentiniskai, — jis lietuviškai nesupranta".

Kitu atveju, vienam žinomam letuvių draugui, garbingam ir aukštam šio krašto žmogui, giriasi lietuviškos šeimos tėvas, kad jis su savo vaikais kalba tik argentiniskai. Jis gal nepastebėjo ano vyro šypsni, kai jis pakraipė galvą ir nieko neatsakė, bet tikriausiai galvojo, kad šis šeimos tėvas netiesą sako, nes tos kalbos, kuria giriasi kalbą su savo vaikais, nemoka. Ir kita proga tas pats žmogus atvirai išreiškė savo mintį: "tegu anas ponas išmoko savo vaikus lietuviškai, o jau mes pasirūpin-sime, kad jie mokėtų argentiniskai".

Ir dar vienas pavyzdys. Gar-

bingos organizacijos ruošiamo vakaro skelbimas parašytas tokia "lietuvių" kalba: "Kaip Lietuvis, musu broliai kentejo, per sita MILSINU KARA kaip kareavo, kaip slapstese, kaip bego, kaip bada kente, kaip simta vargu nease" (tiksliai ištrauka — A. D.). Už tokį skandališką lietuvių kalbos daryką negalima kaltinti visos organizacijos, bet reikia kaltinti tuos veikėjus, kurie nesusiranda savųjų tarpe mokančių savo kalbos gramatiką ir rašybą, nes mums yra žinoma, kad tokių visose organizacijose yra pakankamai.

Visais trimis atvejais nereikėjo nieko kito, kaip tik tinkamos pagarbos pačiam sau ir pagarbos savo kalbai. Su tuo neusuotu jaunuoliu užteko pasisveikinti jo kalba, nes jam pagaliau ir nebuvo įdomu su seniais pasikalbėti. Jo tikslas buvo visai kitas. Anam garbingam tėvui tereikėjo pasigirti, kad jo vaikai kalba abiemis kalbomis, nes vaikai turi mokėti savo tėvų kalbą. O šiai lietuviškai organizacijai užteko tik pasikviesti vieną iš savo narių tarpo ir paprašyti skelbimo kalbą ištaisyti pagal kalbos taisykles. To neįvykdydami, ne tik vergiškuo dvasia prieš kitus parodome, ne tik tautinės savigarbos stoką, bet kartu ir dvasinį menkumą, kuris yra viena iš rimtų priežasčių, kad tokie žmonės negali užimti vadovaujamųjų vietų mūsų lietuviškose organizacijose, atstovaujanciose lietuvių tautos dalį.

Tautinės savigarbos stoka yra mums viena iš kliūčių būti garbingais savo tautos atstovais. O mūsų pareiga būti garbingais. Mes turime pagerbti, kas yra gerbtina, nors tai ir svetimi sukūrė, bet tai nesudaro jokio pagrindo, kad turėtume atsižadėti savęs ar savo tautinės dvasios bei kalbos. Ir svetimieji gerbia labiau tokius, kurie pirmiau patys save moka pagerbti. Mes užtenkamai turime dvasinių turty, paveldėtų iš savo garbingos tautos, ir juos neturime niekinti, bet gerbti ir išlaikyti, nes tai yra ir mūsų asmeninio bei mūsų jaunosios kartos išsilaikymo pagrindas. A. D.

terų tarpe skyr. vedėja ir A. Paradauską — partinės komisijos prie Lietuvos kp ck pirmininku. Plenumo patvirtinti laikraščių redaktorais šie: G. Zymanas — "Tiesos" redaktorium, V. Lucenka — "Sovietskaja Litva" redaktorium, A. Fedorovičius — "Červony Standart" redaktorium, J. Karosas — "Vals-tiečių Laikraščio" redaktorium.

Taigi šie visi "draugai" yra faktiškai okup. Lietuvos raudonieji valdovai, žinoma, pirmiausia turi ligi smulkmenų akiai vykdyti gaudamus iš Maskvos įsakymus. Būdinga, jog senieji komunistų veikėjai, anksčiau dar galėję šiek tiek pasireikšti, dabar vis nustumiami ir užpakalį. Vietoj jų vis didėja procentas grynų rusų, iš Rusijos importuotų bolševikų ir lietuviškais vardais pasivadinsiu svetimtaučių, ligi tol Lietuvos, kad ir komunistų, gyvenime žymiau nepasireiškusių.

Per suvažiavimą paaiškėjo ir daugiau išsėdėtinų dalykų. Pasirodo, kad tiek Sniečkus, tiek ir kiti liet. pavardėmis besivadina Maskvos imperialistų agentai stengiasi visokiais būdais su dar didesniu įtūžimu sunieškinti visa, kas buvo Neprikl. Lietuvos laikais sukurta. Dabar okup. Lietuvos gyventojai turi džiaugtis ne tik Ukrainos prijungimo prie Rusijos 300 m. sukaktimi, bet ir Lietuvos užgrobimu, įvykdytu 1795 m. carų. Sniečkus suvažiavimo dalyviams kalte kalė į galvą, kad Ukrainos užgrobimas turi "visoms mūsų šalies tautoms milžinišką reikšmę". O caro valdžios užgrobto Lietuvos "darbo žmonės yra dėkingi rusų tautai" už "nesavanau-dišką pagalbą". Girdi, "labai svarbu yra giliau nušviesti istorinę lietuvių tautos draugystę su didžiąja rusų tauta. Šios draugystės dėka lietuvių tauta buvo išgelbėta nuo pavergimo ir pilnutinio išnaikinimo iš šunų — riterių pusės. Centralizuota Ru-

sijos valstybė suvaidino milžinišką vaidmenį visų mūsų šalies tautų istoriniam likimui, tame tarpe ir lietuvių tautos likimui. Dar niekur bolševikiniai kvieslingai negarbino taip pavergėjų ir imperialistų, kaip per šį suvažiavimą tai padarė Sniečkus. Rusų carams ir dvarininkams šiaip verčiamos visokios blygybės, bet jei jie jėga pagrobė Lietuvą, tai dabar bolševikai su Sniečkum laiko tai "nepaprastai reikšmingu istoriniu įvykiu Lietuva". Tokiu reikšmingu, jog pagal Maskvos ir jos agentų, kaip Sniečkus ir kiti, įsakymą okup. Lietuvos gyventojai jau dabar raginami ruošti paminėti 10 metų sukaktį, sueisiančią 1955 metais, nuo "tos dienos, kai mūsų šaunioji tarybinė armija išvyjo paskutinį hitlerinį grobiką iš T. Lietuvos teritorijos, ir 160 metų — nuo Lietuvos prijungimo prie Rusijos"... Šie ir visa eilė kitų duomenų rodo, jog tai, ko nepavyko įvykdyti Muravjovui ir kitiems caro laikų rusifikatoriams, dabar su dar didesniu uolumu ryžtasi įvykdyti raudonieji muravjovai, per savo propagandą betgi nesidrovėdami meluoti į akis, kad, esą, tik dabar lietuviams atsiradusios tikrosios perspektyvos atskleisti savo tautinę kultūrą...

Vis dėlto ir savo pranešime Sniečkus negalėjo nutylėti, kad tik rusų durtuvai atnešė Lietuvai priespaudą. Jo žodžiais tarant, kaip tai matyti kad ir iš š. m. vasario 24 d. "Tiesos" Nr. 46 1954, "didžioji rusų tauta, visos mūsų šalies tautos padėjo Lietuvos darbo žmonėms nusimesti neapkenčiamą fašizmo jungą ir įstoti į brolišką TS tautų šeimą"... Visokio klestėjimo laidas Sniečkui yra rusų tauta ir "tarybinė tautų draugystė", kurią jis su kitais Maskvos agentais Lietuvos darbo žmonių vardu žadasi saugoti "kaip akies vyzdį".

UN ENFOQUE LITUANO DE LA PAZ DE MALENKOV

En relación con la manifestación de Malenkov, de que la política soviética es una política de paz, basada en el respeto de los derechos pertenecientes a otras naciones en otros países, sin mengua de que ellas sean grandes o pequeñas, de que ella mantiene las normas internacionales aceptadas y de que la política exterior de la Unión Soviética respeta a todos los tratados que la Unión Soviética ha contraído con otros países, el ministro lituano en Washington, P. Zadeikis, ha hecho algunas observaciones.

De acuerdo a lo manifestado por el ministro de Lituania, ese extracto del discurso de Malenkov dice, de como tendría tal vez que ser, pero como no es en la Unión Soviética. Ello podría denominarse primera golondrina de buena voluntad, si no fuera por ese montón de convenios quebrantados, que producen ruido al menor soplo de viento, como los desparramados huesos de los mártires en la Siberia...

El Kremlin ha quebrantado con Lituania los siguientes convenios: el 12 de julio de 1920 el Tratado de Paz; el de No Agresión formalizado en 1926 y cuyo término había sido prorrogado hasta el 31 de diciembre de 1945; el Pacto de París, más conocido por la denominación de Pacto Kellogg-Briand, por medio del cual las naciones firmantes se comprometían a no guerrear; el Convenio para Caracterizar la Agresión firmado en 1933 en Londres, y el Convenio de Ayuda Mutua del 10 de octubre de 1939. A raíz de este último convenio, los Soviets devolvieron la ciudad de Vilnius a Lituania, agregando todavía algunos departamentos hacia el norte y el este. Por las devueltas tierras de Vilnius, que pertenecían a Lituania según el Tratado de Paz ya desde 1920, los Soviets se arrogaron el derecho de establecer en Lituania guarniciones rojas.

La instalación de guarniciones militares contra la voluntad y oposición de Lituania, significó que la ocupación de este país ya fué co-

menzada por los Soviets en el mes de octubre de 1939. Empero resulta claro, que tanto las guarniciones soviéticas, como asimismo el propio Convenio de Ayuda Mutua y la ocupación de Lituania, así como su incorporación en Moscú el 3 de agosto de 1940 de acuerdo al punto devista del derecho internacional, carecen de todo valor y de ningún modo obliga a Lituania, pues cuando se realizaban las negociaciones en Moscú para la formalización del Convenio de Ayuda Mutua, se estableció que secreta y arbitrariamente los Soviets habían transferido toda la Lituania a la Alemania hitlerista, mediante la firma del protocolo secreto del 23 de agosto del año 1939.

Por todo ello resulta algo vano, cuando los Soviets hablan e intentan basarse en convenios y compromisos, que ellos mismos han quebrantado brutal y traidoramente.

Por lo tanto, la ocupación e incorporación de Lituania en la Unión Soviética, carece de la menor sombra de legalidad; es meramente un acto de la astucia y la fuerza brutal. Ante toda esta evidencia, el ministro lituano en Washington destacó, que el manifiesto de paz de Malenkov es y será una simple pompa de jabón, hasta que no emita otro manifiesto, fundamentado en la buena voluntad y en los hechos lo que demostraría a las naciones libres del mundo y especialmente a Norte América, que esas palabras suyas son seguidas por hechos concretos, los que hasta la fecha han sido siempre pospuestos. Que los Soviets proclamen la amnistía de los presos políticos, que devuelvan a los deportados y liberen a Lituania de una incorporación ilegal. Aunque ello se parece mucho a un milagro, es de este sólo modo que puede ser liquidado tal bandolerismo internacional. El imperio de la fuerza brutal debe terminar de una vez por todas, si, sinceramente, los amos del Kremlin quieren paz verdadera y durable.

C. Verax.

ARGENTINOS LIUVIAI "LIKIMO ŽAISME"

Pagalina turime romaną ir iš Argentinos liuviai būties. Liuviaiškos Knygos Klubas Čikagoje išleido Henriko Lukaševičiaus "Likimo žaisma" (231 pusl.), kuris jau pasiekė ir P. Amerikos liuviai kolonijas.

Argentinos liuviai neklaus, kas toks autorius — jie dr. H. Lukaševičiaus dar nepamiršo. Vienas pirmųjų tremtinių po karo atsiradęs Buenos Airezė, jis čia keletą metų praleido įsijungęs į kolonijos kultūrinį bei visuomeninį jos gyvenimą, domėdamasis tautiečių praeities vargais, dabartine būtimi ir išvykdamas į J. A. V. paliko simpatingo žmogaus ir šviesaus liuviai atminimą.

"Likimo žaismui" medžiagos autorius taigi ėmėsi ne iš fantazijos, o iš savo asmeninės ir iš gerai pažintų tautiečių patirties. Tą medžiagą jis apipavidalino romanu, kurio įžanginiame žodyje kukliai pastebi: "Sklaidydami šios knygos puslapius, praskleisime nors kamputį uždangos ir pažūrėsimė į gyvenimą, kur likimas savo žaismū pasirenka Liuviai išėivį Argentinoje".

Ir nors autorius skaitytoją įspėja neieškoti vaizduojamų tipų pavardžių bei fotografijų, nes "vienintelė vieta, kur jie buvo ir gyveno yra autoriaus širdis", tai betgi Argentinos liuviai galės lengvai pastebėti, kad "Likimo žaismo" dauguma veikėjų yra gyvi ir žinomi kolonijos tipai, tik, suprantama, apibūdinami literatūrinėje plotmėje.

Toks demoniškas aferistas Kiršana, kuris visais varpais garsinasi esąs didžiausias patriotas ir veikėjas, "bet kurio, kaip demono, bijo visi" (84 p.), sąmojus ir geros nuotaikos kupinas plepys, durininkas Antanas Vilkaitis, inteligentė įsivaizduojanti tarnaitė Agutė Virbilaitė, "cheminės laboratorijos savininkas" senukas Dūda, dailydė Žygonis, jo dukra, Argentinoje gimusi Vida, rašytojas Viskanta ir kiti personažai, nors psichologiškai giliau neišryškinti ir kartais kiek sukarikatūrinti, tai betgi realūs liuviai išėiviai. Autoriaus tyrtinimas, jog jie "niekadais nebuvo gimę", vargiai reikalingas...

Svarbiausias, atseit centrinis, "Likimo žaismo" veikėjas yra Vytautas Normantas, buvęs gimnazijos

inspektorius, kuris tremtinio keliais iš Vokietijos atvyksta pas savo tėvą, seną emigrantą, ir randa jį, de ja, jau mirusį. Vytautas, suispažinęs su tėvo draugais ir kitais liuviais, prisiklauso šiurpių pasakojimų iš jų pirmųjų vargo metų išėivioje, kartu su jais pasineria į rūpesčius ir kovą dėl būvio, įsijaučia į išnaudojamų ir svetimų žemė neprigijusių tautiečių sielvartus, lygiai kaip prasiskaidrina rūškanas dienas džiaugsmo ir meilės pragiedruoliais.

Vytauto Normanto likimas baigiasi tragiškai. Sovietinių agentų persekiojamas vieną naktį jis žūsta Buenos Airezė prie La Platos kranto. Jo tokia gūdi netikėta mirtis lyg perstaigiai nukerpa romaną ir skaitytoją palieka lūdnai priblokšta.

Palikdami literatūros žinovams "Likimo žaismą" plačiau įvertinti estetiniu formaliniu požiūriu, mes tik norėtume pastebėti, kad šis romanas yra originalus savo tema, būdingas vaizdavimu ir patrauklus lengvu, gyvu stiliu.

Lukaševičius rašo paprastai, be stilistinių įmantrumų ir taip lengvai, kad vietomis jo romano forma panaši net į feljetoną. Jis ne tiek psichologas ir filosofas, kiek fotografinis žmonių ir įvykių vaizduotojas. Natūralizmo atkūrimas yra autoriaus stiprybė, dialogai taip pat. Bene sodriausias romano skyriai, tai "asado" vaisės žygonio darže, vizitas pas Dūdą, pasivaikščiojimai su Vida.

"Likimo žaismas" iš pat pradžių skaitytoją užkrečia savo gaudžia, sentimentalia nuotaika, tačiau jame įmaišyta ir giedraus jūmorio, kaip, pavyzdžiui, epizodai apie senelį Dūdą, senmergę Virbilaitę arba "nepataisomą optimistą" Vilkaitį.

Beje, Argentinos nepažįstantiems skaitytojams galima priminti, kad atpasakojant mūsų pirmųjų išėiviu nuotykius toje šalyje neišvengta ir vieno kito perdėjimo. Ta prasme reikia priimti anekdotus apie vištos ir jaučio vertę Argentinoje (72 p.) arba Vilkaičio nuotykius džiunglėse (78 p.).

Apie Argentiją ir kitas P. Amerikos šalis kažkas vaizduojasi knibžandniais gyvatynais ir neišbrendamomis džiunglėmis. Nė visi žino,

JOS DARO DIDELIUS DARBUS

Pasikalbėjimas su Šv. Kazimiero Seserų Viršininke Gerb. Motina M. Teofile

Sužinojė, jog balandžio 3 d. lėktuvu per Chile, Peru, Panamą atgal į JAV-bes išvyksta Šv. Kazimiero Seserų Generalinė Viršininke Motina M. Teofilė, "Laiko" bendradarbis nuvyko pas Gerbiama Viešnią pasikalbėti, kad jos mintis ir linkėjimus galėtų perduoti šio laikraščio skaitytojams.

Gerb. Motina Teofilė malonia šypsena ir puikia liuviai kalba užkalbino mūsų atstovą. Pasikeitus keilais sakiniams, buvo prieita prie reikalo, kuris mums visiems įdomus.

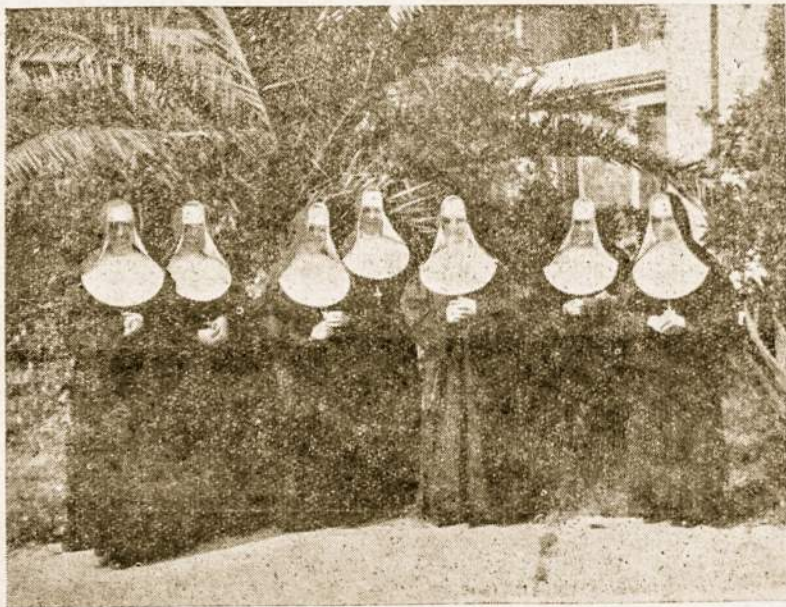
— Kokie reikalai, Gerb. Motina, Jus atvedė į tolimąją Argentiją? — paklausė mūsų bendradarbis.

— Turiu pareigą aplankyti savo Kongregacijos namus. Bažnyčios nuostatai reikalauja padaryti kanonišką vizitaciją, kurios metu reikalinga susipažinti su Seserų vedamais

— Jau teko skaityti "Laikę" ir šiaip girdėti, kad stengiatės įieškoti kandidačių iš Argentinos liuviai tarpo. Ar yra vilčių rasti tokių kandidačių?

— Vilčių yra, bet kol kas dar yra ir kliūčių. Kai kurie tėvai, neįsiginčindami ir nesuprasdami vienuoliško pašaukimo prasmės ir svarbos, nenori dar savo dukterų išleisti. Vieni mano, kad jos dar perjaunos, kiti turi kitų priežasčių. Bet tikimės, kad kandidačių tikrai atsiras ir su laiku mūsų skaičius Argentinoje paaugs tiek, kad savo darbus galėsimė daug plačiau vykdyti.

— Ar šiuo metu manote priimti tik liuvaites ar ir kitų tautybių?

Šv. Kazimiero Seserys su savo Generaline Viršininke Motina M. Teofile (trečioji iš dešinės). Nuo jos į kairę: Ses. Kamilė, Avellanados Namų viršininke Ses. Estera, Ses. Alojza ir Ses. Dilekta; į dešinę — Ses. Elenisa ir Ses. Angelika.

darbais. Tolimesnius Kongregacijos namus reikia aplankyti bent kas šeši metai. Tokią vizitaciją kaip tik mane atvedė ir į Argentiją.

— Kiek žinau, Argentinoje lankotės pirmą kartą. Kaip atrodo Argentinos liuviai gyvenimas?

— Pataikiau atvykti, kai čia yra atostogų metas. Taigi viso liuviai gyvenimo ir jų veiklos neteko matyti. Esu pastebėjęs, kad T. T. Marijonai čia daro didelius darbus ir žinau, kad jie prisidėjo prie liuviaiškos gyvenimo pagyvimo. Teko dalyvauti Rosario Šv. Kazimiero bažnyčios šventinimo iškilimėse. Labai džiaugiuosi, kad ir anoji bažnyčia yra tikrai liuviaiška, turinti savo įrengimuose tautinių motyvų. Tai rodo ir liuviaiškas linkmes.

— O kokios ateities galimybės Šv. Kazimiero Seserims Argentinoje?

— Dar nesame išsikūrusios, kaip turėtumėm būti. Negalime savo darbų kaip reikiant išplėsti. Mokyklai turime samdyti svetimas mokytojas. Jei bus iš čia pašaukimų, galėsimė savo darbus plėsti. Darbo čia yra daug, dirva plati, tik reikia daugiau darbininkų, ypač kilusių iš vietos.

kad ten sparčiai kyla net aukštos ir rafinuotos civilizacijos centrai ir kad liuviai daugiausia spiečiasi kaip tik tų centrų pakraščiais. Jų gyvenimo lygis, teisybė, dar nėra viliojantis, bet nėra jau nei taip baisiai skurdus, kaip buvo prieš 25 metus, pasaulinei krizei siaučiant.

Dr. H. Lukaševičius neveltui Argentinoje pabuvo: pasaulio liuviams jo romanas atskleis brolių gyvenimo mažai žinomą tikrovę. Toliau. Atskleis nuodirdžiai, įtikinamai, įdomiai. Tokį romaną skaitant praturtinama širdis ir protas. Lengvas stilius nenublukina aforizmų, įvairiais gyvenimo klausimais svirių minčių, kurių "Gyvenimo žaisme" yra gausybė.

Pradedančiam rašytojui mūsų linkėjimas — nemesti plunksnos! Ir neimti į širdį nuodų tų "superkritikų", kurie tik blogo beieško ir jo telinkti. Baigiame paties autoriaus žodžiais, kuriuos jis įdėjo į rašytojo Viskantos lūpas: "Jei nors viena iš mano minčių nemirs su manim, aš jau būsiu atlygintas už savo darbą kur kas gausiau už dolerinius milijonus. Dvasinės vertybės atlyginamos tik dvasine kaina... Štai tas tai tikrai telkia laimės... Už tą laimę ir keltu taure! — pasakė Vytautas. — Tikiu, kad ji tavęs neaplenks". (214 p.).

Č.

— Turime, bet reikės dar nugalėti kai kurias kliūties, kurios stovi skersai kelio.

— Kokie tolimesni Jūsų planai, jei galii drįsti to paklausti?

— Išvažiuoju šeštadienį, balandžio 3 d., į Čikagą. Ten laukia darbai. Čikagoje turime padidinti Šv. Kryžiaus ligoninę, kuri pareikalauja ir daug lėšų, ir daug darbo. Bet pirmiau reikia sumažinti skolas už neseniai pastatytą Marijos Aukštesniąją Mokyklą. Tuoj po Velykų turėsimė posėdžius su Liuviai Sešerų Institutu, kurį sudaro keturių liuviaiškų JAV Kongregacijų atstovės. Jame bus svarstomi klausimai, kaip palaikyti liuviaiškos mokyklose, seselių tarpe, svarstoma mokyklų programa ir visa, kas yra mums visoms bendra.

— Kokie Jūsų, Gerbiamoji Motina, įspūdžiai iš Argentinos?

— Argentina man labai patiko. Džiaugiuosi, kad turėjau progą lankyti Rosario liuviaiškų iškilimėse, Kordobos Villa del Dique liuviaiškos jaunimo atostogų namuose. Daug pamačiau ir išsivežiu gražiausius įspūdžius. Stebiuosi T. T. Marijonų veikla. Jie prisidėjo prie Avellanados aplinkos pakeitimo ir prie liuviaiškų geresnio susiorganizavimo. Aišku, dar daugiau padaryti, jei būtų daugiau paramos, bet ir taip, kiek žinau, jų darbus remia Argentinos ir Š. Amerikos liuviai. Aplankiau liuviaiškų mokyklą. Labai džiaugiuosi Seserų darbais. Ši mokykla yra viena iš gražiausių visoje apylinkėje. Ja stebisi ir kitataučiai, iš inspekcijos taip pat geriausi pagyrimai. Kasmet daromi nauji pagerinimai. Pastatyta aikštelė, kuria naudosis ir vaikai. Prieš pradėdant mokyklą, mokyklos klėsės buvo atnaujintos, o tai vaikus ir vaikų tėvus labiau patraukia. Jei būtų daugiau Seselių, tai darbas dar geriau ir plačiau eitų. Mes visos Seselės melsimės, kad Dievas laimingai visus darbus, vedant juos mūsų tautiečių gerovei.

— Kokius linkėjimus perduoti mūsų kolonijai?

— Jūsų laikraščiai, kad greitai pasistatytumėt naujus spaustuves patalpas. Berisso liuviaiškas ir kitoms kolonijoms, kad ir jos galėtų turėti savas liuviaiškas bažnyčias. Linkėčiau visiems liuviaiškas eiti kartu su savo vadais ir vieningai dirbti Dievui ir Tėvynei. O taip pat, kad iš šios kolonijos sušilankytų daugiau darbininkų tiek Marijonai, tiek Šv. Kazimiero vienuolija. Tai būtų garbė ir pašal kolonijai, nes jų vadai būtų kilę iš jų pačių tarpo. — Užbaigė malonų pasikalbėjimą Gerb. Motina Teofilė.

Padėkojęs už pareiktas mintis ir visų skaitytojų vardu palinkėjęs laimingos kelionės, mūsų korespondentas atsiveikino iki kito susitikimo Argentinos žemėje. Reikia tikėtis, kad bent kai kurie Gerb. Motinos Teofilės linkėjimai jau bus tikrai įvykę, kai ji antrą kartą lankysis mūsų kolonijoje.

Np.

iš visų leidinių surinkti ir saugoti prie VLIKO dokumentacijos skyriaus. MLT būstinę iškeliant iš Hannoverio, ten pat nutarta sutelkti ir visą MLT saugotiną archyvinę bei dokumentacinę medžiagą.

* Suomijoje vasario 28 d. minima kaip "Kalevalos", suomių tautinio epo, diena. Helsinkio un-to doc. Dr. Matti Kuusi ta proga skaitė paskaitą apie "Kalevalos" vertimus į svetimias kalbas. Jis taip pat plačiai papasakojo apie a. a. kan. A. Sabailauską — žalią Rūtą ir jo į liuviaiškų k. "Kalevalos" vertimą.

TARNAITE PASILGO

— O, kaip aš džiaugiuosi, ponai, kad jūs jau sugrįžot, — kalba tarnaitė iš atostogų grįžusiai savo ponai.

— Tai man tikrai labai malonu, kad tu manęs pasiilgai.

— Juk jau prabėgo geras laiko tarpas, ir aš sudaučiau paskutinę lėkštę...

NEREIKIA BIJOTI

Du geri draugai sustinka prie jūros.

— Vienas šiandien? Ar žmona neina pasimaudyti?

— Kaip gi ne. Jau dvi valandos, kai išėjo.

— Tai greit šaukis pagalbos, gal ji paskendo.

— Nerūpina bijoti. Jai reikia gerų dviejų valandų tiktai pasiruosti...

ELTOS ŽINIOS

* Dvigubo jubiliejaus proga: popiežiaus 15 m. ir 78 m. amžiaus sukakties VLIKO vardu pasveikintas popiežius Pijus XII.

* Baltų Taryba pasiuntė iš Vokietijos telegramą JAV atstovų rūmų pirmininkui, reikšdama savo pasipiktinimą dėl JAV atstovų rūmų užpuolimo Vašingtono ir užuojautą per jį nukentėjusiems JAV atstovų rūmų nariams, o ypač sunkiai sužeistam atstovui Bentley, Kersteno vadovaujamo komiteto Pabaltijo užgrobitumui iširti nariui.

* VLIKO narys ir Mažosios Lietuvos prezidento pirmininkas E. Simonaitis kovo 8 d. išvyko į Štutertės Ameriką. Ten išbus iki gegužės mėnesio galo. Su pranešimais aplankys svarbiausias liuviaiškų kolonijas Kanadoje ir JAV-bėse.

* Vasario 27—28 dienomis Hannoverioje buvo sukvietas Mažosios Lietuvos Tarybos prezidento posėdis. Dalyvavo Simonaitis, Gelžinis, Endrikaitis, Banaitis ir Zubaitis. Plačiai kalbėta "Keleivio" leidimo klausimais ir dėl pirmininko Simonaičio kelionės į užjūrius. Svarstyti santykiai su VLIKO ir pasitarta dėl bendro VLIKO bei Mažosios Lietuvos Tarybos posėdžio. Pasisakyta, kad bent Vykdomoji Taryba turėtų likti Europoje. Nutarta MLT klėses

VOKIETIJA EUROPOS GYNYBOJE

RAŠO GEN. LEIT. T. DAUKANTAS

Demokratinėje santvarkoje visuomenės opinija atsiranda sunkaus klausimo sprendimo akivaizdoje. Masiniai imant, sprendimas yra paprastas: „Taip“ arba „Ne“. Bet šis sprendimas iš savęs yra sunkus, nes laisvojo žmogaus nuomonė nėra suvaržyta, nenustatyta jai kryptis, o prieš propagandą stengiasi visokiais būdais tiesą užslėpti ir sprendimą palenkti savo naudai. Pvz. sovietai, norėdami „taikiu būdu“ nuslopinti lietuvių pasipriešinimo nuotaikas, oficialiai prižadėjo nekeisti santvarkos, o kitur ėjo kaip „išvaduotojai“.

Šiandien Prancūzija, raudonosios propagandos stipriai veikiamą, nesupranta arba nenori suprasti sovietų pavojaus sau ir neįvertina Vokietijos vaidmens šio pavojaus sumažinime arba net jo visiškame pašalinime. Prancūzų visuomenė savo liberaliniame radikalizme nėra ir negali būti atspari raudonajam pavojui. Liberaliniai radikalai ir visi jų kairieji priedai yra už sąjungą su sovietais prieš Vokietiją. Jiems Ribbentropo - Molotovo pakto laikas prancūzai, tapę kariuomenės dizertyrais, yra gerbtini. Vienas tokių į Maskvą prasišalinęs buvo Thorezas, komunistų vadas, kurio, grįžtančio po karo iš Rusijos, stotin pasitikti nuvyko pats vyriausybės galva gen. De Gaulle! Vadinasi, net dešinėje visuomenės dalyje yra šalininkų už sąjungą su Maskva. Jiems rusas yra „tikresnis“ ir daugiau pagėdijamas, negu „klastingi“ anglai arba italai. Prancūzai nepajėgia įvertinti tikrovės, kad 1914-18 m. kare Rusija nesugebėjo išgelbėti Vakarų Prancūzijos nuo vokiečių invazijos, o 1939-41 m., susidėjęs su Hitleriu prieš prancūzus, net nenorėjo gelbėti. Abu kartus juos išgelbėjo anglosaksai, o ne rusai. Belgai ir olandai, atrodo, Vokietijos vaidmenį prieš rusų planus sunaikinti Vakarų geriau supranta.

Pažiūrėkim į klausimą vokiečių atžvilgiu. Ar yra reikalo Vokietijai gintis? Jau prieš 1914 m. carų Rusija planavo žūtbūt suskaldyti Austro-vengrijos imperiją ir Turkijos valstybę, anuometinius ilgalaikius Vokietijos sąjungininkus. Kad nuo Vokietijos atskiltų sąjungininkė Italija, buvo imamasi visokių priemonių, net stačiatikių bažnyčia sulaužė savo tradiciją ir leido Černogorijos Nikolajaus dukteriai susituokti su kataliku karalium Viktoru Emanueliu. Ministerio Sazonovo buvo net laikas nustatytas, 1918 m., kada turėjo rusai puliti turkus ir austrus. Bosforas, Galicija ir Balkanai buvo šio puolimo objektas. Plano detalių išdirbime dalyvavo ir šio straipsnio autorius.

Tada vokiečiai, supratę grėsmę iš Rytų, pradėjo karą, kol rusai dar nebuvo pasiruošę. Tačiau anuometinis karo jėgų santykis — Prancūzijos karinė galybė, remiama vieningo tautos nusistatymo ir troškimo 1871 m. atplėštą Elzaso ir Lotaringijos sritį atsiimti — privertė vokiečių vadovybę svarbiausias savo karines jėgas nukreipti į Vakarų.

Būdinga tai, kad Rusija, nors aną karą pralaimėjo, bet suplanuotą suskaldymą abiem atvejais įvykdė. Panslavizmas tiesioginiai veikė čekus, bulgarus ir serbus. Visos šios tautos vakariečių (Rusija taikos derybose nedalyvavo) buvo sustiprintos. Turkija ir Austrovengrija buvo suskaldytos. Bet panslavizmas (t. y. Maskvos vadovavimui) atsparesnės tautos, kaip ukrainiečiai, kroatų, slovenai ir slovakai, nukentėjo ir buvo atiduotos kitiems valdyti. Stačiatikių, vadinasi, rusų įtakoje esančios, valstybės vakariečių itin buvo remiamos: Serbija pasidarė Jugoslavija, įjungus katalikus slovenus bei katalikus ir mohometonus kroatų, Graikija ir Rumunija padidėjo (tuomet dar nebuvo išryškėjęs komunistų religijos naikinimas).

Vokiečiai, karą pralaimėję, tylo- mis pripažino Elzasą ir Lotaringiją prancūzams, bet pastarųjų sumanyms vokiečius suskaldyti ir paimti Saarą vieningai priešinosi ir rėmė visas savo vyriausybės, gynusias Vokietijos integralumą. Gindamas Paireinį ir Saarą, išlošė ir Hitleris.

Tačiau Rytam vokiečiai savanoriškai priešinosi, bent pradžioje, nežūrint pilnos suirutės pačiame valstybės viduje. Von der Goltz'as ir

Bermontas buvo to pasipriešinimo pradžia. Vokietijos gynybos svorio centro posūkis buvo charakteringas dviejų karų laikotarpyje.

1944 m. Rytai, JAV galybės padedami, smogė tai vokiečių daliai, kuri buvo prieš juos atkreipta. Sovietai gerai suprato ir tinkamai įvertino Amerikos pagalbos reikšmę. 1941 m., patyrę savo pačių pralaimėjimus, kaip būtų sunku atlaikyti jiems vieniems vokiečių puolimą, sovietai skubiai ėmėsi užimtuose kraštuose organizuoti satelitus, esančius jų pilnoje įtakoje ir net valdžioje. Prisimintinas Korėjos pavyzdys sovietų politikoje.

Sovietai iš dviejų karų patirties bijo ginkluotų vokiečių. Greitai Kremliaus raudonieji išitinko JAV galybę. Jei amerikiečiai eitų su vokiečiais iš vien prieš sovietus, tai būtų pralaimėjimas. Dėlto reikėjo dėti pastangų diplomatinio keliu, kaip 1914 ir 1940 m., sudaryti prieš vokiečius antrąjį frontą, kad amerikiečių pagalba — šį kartą vokiečiams — būtų pašalinta iš Europos, kad JAV-bės pačios jaustųsi nesaugios ypač Alaskoje ir pačioje Amerikoje iš Gvatemalos ir iš Azijos pusės. Prancūzams laikinai galima pažadėti Indokiniją palikti ramybėje.

Tačiau spręsti apie padėtį dabar jau nepakanka vieno Kremliaus valios ir nusistatymo. Yra dabar kitokių veiksnių. Ir vokiečių nusistatymas yra vienas iš jų. Vokiečiai

GYD. A. LAUCIS

VAIKŲ PARALYZIUS

Vaikų paralyžium vadinasi staigi, apkrečiama liga, kurios pasėkoj vaikai lieka paralyžiuoti visam amžiui. Ta liga taip pat vadinasi Heine - Medin liga. Heine ir Medin buvo gydytojai, kurie pirmieji pastebėjo ir aprašė tą ligą: Heine 1840 ir Medin 1887 metais. Vaikų paralyžiaus liga moksliskai vadinasi poliomielitės aguda.

Vaikų paralyžius yra užkrečiama liga, kuria suserga vaikai, daugiausia nuo 2—4 metų amžiaus. Ja dažniau suserga berniukai, negu mergaitės; suaugę apserga retai. Pasitaiko tos ligos pavieniai susirgimai, bet būna ir epideminio pobūdžio, kai vienoj vietoj tuo pat laiku serga daug vaikų. Ta liga dažniausia pasirodo vasarą ir rudenį. Ligos sukėlėjas yra mažas mikrobas (virus), kuris į žmogaus kūną patenka per nosį ir burną. Užsikrečiama per lignonio nosies gleives ir seiles. Taip pat pastebėta ligos sukėlėjas lignonio išmatose ir galima užsikrešti per vandenį, kuriame yra buvusios lignonio išmatos.

Nuo užsikrėtimo iki susirgimo praėina 9 dienos. Pirmiausia pasireiškia katarinis periodas, kuris pasižymi sloga arba viduriavimais. Kartais liga pasireiškia po anksčiau persirgtos kitos ligos: po gerklės ir nosies operacijos, po persišaldymų, po perdidelio nuovargio. Susirgime nemažą rolę lošia įvairūs traumatizmai: sumušimai, dideli sužeidimai.

Po katarinio periodo seka meningitinis periodas. Jis pasireiškia aukšta temperatūra, galvos skausmais, dideliu išsekimu, sunkumais vidurių ištuštinimė ir nusišlapinime. Kartais pasitaiko viduriavimai. Sprandas pasidaro kietas, būna vėmimai ir nugaros skausmai. Ligonis yra susierzinęs, pasitaiko kartais traukuliai visame kūne, būna gausus prakaitavimas. Paliečiant raumenis ir nervus gaunasi skausmai. Šitas periodas tęsiasi kelias dienas, išimtinais atsitikimais kelias savaites ir karštis krenta staiga ar pamažu.

Po šito seka paralyžinis periodas. Kartais vaikai vakare atsigula sveiki ir ant rytojaus pabunda paralyžiuoti, stokojant katarinio ir meningitinio periodo. Paralyžiai kartais jau atsiranda laike temperatūros, tarp 3—5 ligos dienos. Dažniausia paralyžius ištinka vienoje ar abiejose rankose arba kojose. Taip pat paralyžiuojasi liemens raumenys ir vaiko galva krenta atgal arba į vieną pusę. Kai paralyžius ištinka kvėpavimo raumenis, mirtis ištinka dėl oro stokos ir lignonis užtrokšta. Laike kelių savaičių po paralyžiaus sunyksta galūnių raumenys, kojos ir rankos pasidaro plonos, jos susilenkia per sąnarius ir tokiam stovj pasilieka, gaunasi

trečiakartį savo istorijoje (jei ne daugiau) atsidūrė rusų valdžioje. Stalinas norėjo Vokietiją padalinti ir tuo tarpu tai pavyko. Čia vėl būdingas bendradarbiavimo su maskoliais vokiečių likimas. Saksai nu- stojo Lenkijos sosto ir Silezijos žemių (buvę sąjungininkai su Petru I ir nukentėjo, valdant Rusiją jo dukteriai). Schlesvig-Holsteinas ir Oldenburgas neteko dinastijų (ku- rių naria turėjo išvykti į Rusiją ir tarnauti jos carams). Prūsija ken- čia dabar už Ribentropo-Molotovo sąjungą.

Rusijos plotai suėdė vokiečių riedmenis ir mechanizuotas priemones. Atmenu, kai 1941 m. pabaigoje Tauro gatvėje, Vilniuje, stebėjau sunkiai kopiančius į kalną sunkve- žimius. Be remonto bazių neįmano- mas rusų keliais mechanizuotas transportas. Lau Ludendorfas savo atsiminimuose pažymėjo: „vokiški vežimai netinka rusų keliams“. Erdvės ir šaltis apšiai sunaikino vokiečių karių. Plotai, esą vienoje valdžioje ir nuolat augę, kaskart vis stipriau graso vokiečiams iš Rytų. Kaip išjudinti Saharos vėjai, jie nuolat naikina kultūros plotus. Ka- rallaučius, Poznanę, Breslavas, net Leipcigas ir Dresdenas rusų valdžio- je nustoja savo vakarietiškos sant- varkos. Tai savotiškas košmaras, bet šį kartą vokiečiams.

Tačiau Vokietija su savo milijo- nais gyventojų I-jame kare atsilai- kė santykiu vienas prieš septynis, o vienas prieš tris neturėjo nė pa- vojaus. Tada Vokietija buvo viena prieš Rytus, o dabar jai gali atsirasti talkininkų, nes kai kurių kitų pa. Tai ir yra dabartinė Vokietijos pavojai ir apsigynimo tikslai sutam- reikšmė Europos gynybai.

taip vadinamos kontraktūros. Pa- ralyžius palieka visam amžiui, tik išimtinais atsitikimais būna dalinis, o vienas prieš tris neturėjo nė pa- vojaus. Tada Vokietija buvo viena prieš Rytus, o dabar jai gali atsirasti talkininkų, nes kai kurių kitų pa. Tai ir yra dabartinė Vokietijos pavojai ir apsigynimo tikslai sutam- reikšmė Europos gynybai.

Dėl šitos ligos miršta 13 iš 100 ligonių. Anksčiau išvardinti ligos pasireiškimai paskutiniiais metais daug pasikeitė. Dabar liga užpuola vaikus ir vyresnio amžiaus, tarp 15

Montevideo lietuvių p. p. A. ir St. Gabaliauskams surengtos išleistu- vių vakarienišs metu (žiūr. 6 psl.).

—16 metų, tačiau paralyžiai būna švelnesni. Mirtingumas dėka naujų vaistų irgi sumažėjo. Ligos sukėlė- jas apsigyvena stuburo smegenyse, pilkojoje medžiagoj, ją sunaikina ir to pasėkoj gaunasi įvairūs paraly- žiai. Ligą pažinti kartais sunku, nes pradžioj panaši į kitas ligas (gripę, meningitą). Daug padeda kraujo ir stuburo smagenu skystimo tyrimas. Tikro gydymo šiai ligai iki šiol dar nesurasta. Stengiamasi lignoniu mažinti skausmus, švelninti paraly- žius voniomis, masažais, specialiais aparatais ir tt. Gydymas persirgu- sių lignoniu kraujo serumu nedavė tikrų rezultatų.

Ligai išvengt reikia atskirt ligo- nį nuo sveikų. Ligonis gali ben- dranti su sveikais tik praėjus 2 mė- nesiams nuo susirgimo. Apsisaugoji- mui reikia dezinfekuoti lignonių kanalizacijos vandenį, jei jose buvo ta liga sergančių, deginti visas šiukšles, kovoti su nešvara ir musė- mis. Asmeniskai kiekvienam pa- tariama: plautis rankas prieš kiek- vieną valgį, rūpestingai nuplauti daržoves ir vaisius, jei juos valgo žalius, vartoti virtą pieną, išvengt perdidelio nuovargio darbe ir spor-

J. KUZMICKIS

KATALIKŲ BAŽNYČIA MASKVOJE

Prancūzų kunigas, jėzuitas Charles Bourgois (gimęs 1887 m.) visą laiką svajojo patekti į Sov. Ru- siją ir pasidarbuoti rusų tarpe. Tam tikslui jis ilgai rengėsi, studijuoda- mas Rusijos gyvenimo sąlygas ir žmonių papročius bei pereinamas į unitų, vartojančių rytų apeigas, tarpą.

Vyriausybės nusiųstas į Estiją, dirbo ten nuo 1932 metų, nepaisy- damas sovietų okupacijos. 1941 m. vokiečiams užėmus Estiją, buvo su- imtas ir paleistas tik tada, kai so- vietai antrą kartą artinosi prie Ta- lino. Antrosios sovietų okupacijos metu gavo leidimą nuvykti į Mask- vą ir kurį laiką pasidarbuoti šv. Liudviko prancūzų bažnyčioje.

Savo įspūdžius kun. Ch. Bourge- ois užrašė kun. Vasilij vardu ir p- skelbė atskira „Kunigas Rusijoje ir Pabaltyje“ knyga. Šičia paduodu to kunigo įspūdžius iš Maskvos. —

ŠV. LIUDVIKO BAŽNYČIA

Turėdamas progos važiuoti pro Leningradą ir aplankyti vjetinę prancūzų bažnyčią, kurią, nesant kunigo, prižiūrėjo prancūzė ponė Souchal, kun. Vasilijus taip aptaria rusų tikėjimą:

— SSSR katalikai parodė nepa- prastą pamaldumą. Jie liko ištikimi tikėjimui, nors beveik kiekvienas ilgokai sėdėjo kalėjimuose ar dar- bo stovyklose ir kartu su kitais pergyveno Leningrado apsupimo baisumus 1942 — 1944 metais.

Šv. Liudviko bažnyčia ilgą laiką buvo prancūzų kolonijos dievna- mis. Ji yra Maskvos centre, netoli Liubljanos gatvės su garsiu kalė- jimu. Kairėje pusėje yra buvusios klebonijos pastatas, kuriame dabar gyvena krūva šeimų. Užpakalyje te- bėra didžiuliai mokyklos rūmai, kur dabar mokosi šimtai Maskvos vaikų; prieš revoliuciją čia buvo šv. Pilypo Nerijaus mokykla.

Patį bažnyčia yra erdvi, tartum didelė salė su šoninėmis navomis ir prieangiu, kuriame galima pama- tyti įspūdingą Persimainymo pa- veiksą. Dešinėje pusėje yra šv. Mergelės Marijos altorius, šalia ku- rio tebėra šv. Teresės Kūdikielio Jė- zaus paveikslas, visą laiką išpuošia- mas gėlėmis. Kairėje pusėje yra šv. Liudviko altorius su šio šven- tojo karaliaus, šv. Bernardo, šv. Pranciškaus ir maža šv. Joanos Arkietės statulomis.

Choro dešinėje pusėje kabo atmi- nimo lenta, kur pažymėta, kad ši bažnyčia pradėta statyti prie Kata-

„Mes saugojame tą bažnyčią, tar- si ji būtų mūsų vaikas“, sakydavo ir tebesako Maskvos prancūzai. Juk reikia remontuoti, kad ji būtų tinkama pamaldoms; rei- kia eiti į mišką malkų, kad galima būtų žiemą ją apkūrenti; reikia su- organizuoti sekmadieniui chorėlį... Kartu visą laiką stengiamasi, kad bažnyčia neprarastų prancūziško charakterio.

Prancūzai su pagrindu rūpinasi savo bažnyčia, nes, kaip autorius tvirtina, „beveik visos kitos katali- kų bažnyčios Rusijoje, priklausiusios lenkams, lietuviams ir vokie- čiams, buvo uždarytos“.

Liko atviros vos dvi bažnyčios, abi prancūzų; viena Maskvoje, antra Leningrade.

TIKTAI VAKARŲ APEIGOSE

Nors šv. Liudviko bažnyčia iki šio laiko prancūzų parapilječių pa- stangomis išlaikė prancūziškąjį cha- rakterį, ligi paskutinių dienų bijo- masi, kad jos komunistų valdžia ne- uždarytų.

Kai tik kun. Vasilijus atvažiavo į Maskvą, jam buvo pasakyta, kad turis laikyti Mišias tiktai vakarų apeigomis. Tai jį ne tik nustebino, bet ir pritrenkė: jam buvo mielos rytų apeigos su šventu iškilmingu- mu ir giesmėmis; jam seniai vaide- nosi puiki ateitis, kada galės apa- talauti pravoslavų tarpe... Dabar, kada jis buvo savo sąjonių prie- angyje, turėjo paklusti ir atsisakyti Mišių rytų apeigose.

Kun. Braun, prancūzų bažnyčios administratorius, susirūpinęs klausė, ką kun. Vasilijus mano daryti. Jo nuomone, pakaktų vienerių Mi- šių, atlaikytų rytų apeigomis, kad komunistai šią bažnyčią uždarytų. Tačiau kun. Vasilijus jo džiaugsmui atsakė turis teisę laikyti Mišias ir vakarų apeigomis. Ties jė tam su- teikęs šv. Sosto Nuncijus Pabalti- jo valstybėms Mgr. Arata 1939 m., kai buvo jaučiama artėjanti sovietų grėsmė.

Pamaldos šv. Liudviko bažnyčio- je buvo gausiai lankomos. Sekma- dieniais buvo laikomos trejos Mi- šios. 9 val. Mišios buvo skirtos ang- liškai kalbantiems ir jų klausėsi amerikiečių, britų ir prancūzų em- basadų kat. personalas; 10 val. Mi- šios buvo skirtos visiems parapilje- čiams ir 11,30 val. — prancūziškai kalbantiems.

Paprastomis dienomis buvo lai- komos dvejios Mišios — 7 ir 7,30 val., kurių išklausti uždavdo dar- bininkai, skubindami į darbą.

Katalikų sąlygos nebuvo džiugi- nančios. Jų buvo neperdaugiausia; be pamaldų jie negalėjo naudotis kitomis privilegijomis, kaip religii- niais susirinkimais, paskaitoms, ins- trukcijoms. Į bažnyčią jie eidavo kaip pirmieji krikščionys į kata- kombas. Jie žinojo, kad į bažnyčią ateidavo ir seklių, kurie sekėdavo kiekvieną veido išraišką, kiekvieną menkiausią mostą ir vėliau praneš- davo saugumo milicijai. Tie, kurie po Mišių norėdavo užėiti į zakristi- ją pasikalbėti su kunigu, žinojo, kad jie rizikuoja savo laisve.

Tiktai bažnyčia palaikė jų tikė- jimą. Išėję iš bažnyčios, jie patek- davo į antireliginį pasaulį darbovie- tėse, susirinkimuose, eisenose, p- skaitose. Religiniių knygų visai ne- turėjo. Vienas kitas kaip relikvi- ją saugojo seną 50 metų maldakny- gę lenkų, lietuvių ar vokiečių kal- boje.

Rusijos katalikų gyvenimas visą laiką plūdiriuoja moraliai izoliuo- tas nuo visų dvasinį gyvenimą sti- prinančių priemonių.

ŽMONIŲ MALDOS

Kaip jaukiai tie žmonės jautėsi savo bažnytelėje!

Kun. Vasilijus mėgo melstis kartu su žmonėmis, kurie taip troško pa- guodos savo varguose. Jis niekuo- met nuoširdžiai nekaltėjo Mišių metu Pater noster (Tėve mūsų), kaip toje bažnyčioje, kuri jungė įvairių tautybių tikinčiuosius. Jie visi turėjo tą patį Tėvą danguje.

Tardamas „teateina Tavo kara- lystė“, — jis tikrai jautė kovą, ku- rią įniršę komunistai veda prieš Dievą ir Jo įstatymus.

„Teesie Tavo valia“: jis atsiminė vienos tikinčiosios pasakojimą, kaip kalėjime ją prislėgė moralinė depre- sija ir kaip ji galėjo jėgų rasti tik- tai Kristaus Kančios apmąstymuose — „tebūna ne mano, bet Tavo va- lia“...

„Kasdienės mūsų duonos duok- mums šiandien“: koks didelis ir es- minis prašymas! Juk vargšė mote- (Nukelta į 6 psl.).

Moteris ir GYVENIMAS

SEKSUALINIS VAIKŲ AUKLĖJIMAS

Daug kalbama apie vaiko bei jaunuolio auklėjimą, apie jo valios lavinimą ir bendrai apie įvairių fizinių bei psichinių savumų ugdymą. Tačiau dažnai auklėtojai, pirmoji eilė tėvai, nutyli ar net vengia paliešti seksualinio auklėjimo problemą. Ši tema laikoma nemalonia, nepatogia ir net kai kurių auklėtojų nepadoria. Kodėl nekreipti dėmesio į tokį svarbų dalyką? Seksualinis auklėjimas yra būtinas, nes nuo jo priklauso jaunuolio dorovė. Ar sukratas pumpuras pražys pilname savo žavume, patrauks žmogaus akį savo gražumu ir, atlikdamas jam Dievo duotą paskirtį, paliks jaunų atžalų, ar dar nepažydes nuvy, nepalikęs nei sėklos nei atžalų?

Seksualinis polinkis nėra nenormalus reiškinys. Jis žmogui yra įgimtas, taip kaip ir visi kiti žmogiškieji polinkiai, pav. saugumo instinktas, įvairių gėrybių siekimas ir tt. Šis instinktas Kūrėjo yra žmogui suteiktas labai kilniam tikslui — platininti ir palaikyti savo gimnė. Kaip viskas kas yra Dievo duota negali būti nei bloga nei biau, taip ir šis jausmas iš esmės nėra blogas, bet jei jis nebus valdomas ir jį nebus kreipiamas auklėtojo dėmesys — šis nesąmoningas jūtimas gali taip išsivystyti, kad gali žmogų išstumti iš dvasinės pusiausvyros ir jį psichiniai ir fiziniai sužaloti. Tad dėl šio jūtimio auklėjimo reikalingumo negali būti jokios abejonės. Jei seniau tėvai pajėgdavo visai žmogaus moralei pagrindą vienu žodžiu „nuodėmė“ sudaryti, tai šiuo metu, kada veikia daugybė pašalinių veiksnių, šis žodis nebėra taip svarbus ir galingas. Čia auklėtojas turi pritaikyti įvairias pedagogines priemones atsižvelgdamas į auklėtinio savumus, charakterį ir esamas aplinkybes.

Seksualinis auklėjimas prasideda jau kūdikystėje. Nors šis polinkis šiuo metu dar snaudžia, bet jam jau yra ruošiamas dirva, tiek teigiama, tiek neigiama prasme, t. y. aplinka gali veikti neigiamai, o auklėtojas teigiamai. Šiuo metu reikia kreipti dėmesio, kad vaiko rūbai būtų patogūs, neankšti, atitinkamas maistas, atskira lova, gulis turi būti patogus, bet nepermištas. Gėdos jausmas dar nėra išbujojęs, vaikas pradeda stebėti ir žaisti savo kūno dalimis. Šiuo metu berniukai dar žaidžia kartu su mergaitėmis, jei jų tarpe pasitaiko vienas su smarkiau išsivysčiusiu seksualiniu pojūčiu, jis gali „apšviesti“ kitus savo draugus ir padaryti labai daug neigiamos įtakos.

Vaikas auga bendruomenėje ir nėra izoliuotas nuo aplinkos. Jis stebi ir mato įvairius gyvenimo reiškinis. Kas jam neaiškūs — klausia, gi klausimai irgi nėra visiškai atsitiktiniai, jie kaip sykis kyla tada, kada jo seksualinio polinkio vystymasis suintensyvėja. Šiuo metu auklėtojas turi būti budrus ir aktyvus. Reikia ugdyti vaiko gėdos jausmą ir į statomus klausimus visuomet atsakyti ir atsakyti teisingai ir aiškiai.

Gėdos jausmą reikia iš pat mažens ugdyti. Pav., kalbant su vaikais ar vaikų aktyvaus žaidimo reaguojant į nekuklius veiksmus ar kalbas. Kūnas ir jo dalys vaikui turi žadinti pagarbą, nes 1) Dievas žmogų sukūrė panašų į save, 2) kūnas yra mūsų nemirtingos sielos palydovas ir 3) visos kūno dalys yra būtina reikalingos, nes joms yra paskirta atlikti svarbias funkcijas. Galima vaikui priminti kas atsitiktų, jei kuri kūno dalis nustotų veikusi. Tačiau kaip suaugęs žmogus, taip ir vaikas visko ką žino nepasakoja kitiems, turi savo paslaptis, kurias gali tik tėtukas ir mamytė žinoti, taip pat nedera rodyti ir visų savo kūno dalių kitiems, jas gali matyti ar liesti tik tėveliai ir gydytojas. Šiaip kūnas turi būti pakankamai pridengtas. Labai jautrus dalykas yra reagavimas į statulas ar paveikslus su nuogomis figūromis, bet čia vaikas žino ir mato kaip kiti suaugę reaguoja, pav. į

įvairius plakatus visai nekreipia dėmesio, bet jei mato gero dailininko sukurtą paveikslą ar skulptūrą, vaizduojantį žmogaus nepridengtą kūną, galima pasigėrėti ir jo grožį galima palyginti su gėle ir atkreipti dėmesį į tą grožį ir išmintį, kurią Dievas kurdamas žmogų įdėjo. Galima papasakoti apie šv. Agnietę, kurią romėnai išrengę vedžiojo Romos gatvėmis, nes ji nesutiko tekėti už pagonies. Šv. Agnietė turėjo nepaprastai ilgus ir gražius plaukus, kuriuos savo kūną dengė nuo gėdingų akių. XVI am. buvo nutarytas jos paveikslas, kuriame dailininkas vaizduoja šv. Agnietę dengiančią drobės gabalu savo kūną, bet angelikas stengiasi ją nudengti lyg norėdamas pasakyti, kad nuostabus jos kūno ir sielos skaisnumas gali tik skaisčius jausmus sužadinti. Gėdos jausmas turi būti sąmoningas. Perdėtas gėdingumas kartais pasitaiko tik pas žmones menkos dorovės.

Vaikystės pabaigoje, kada vaikas aplamai viskuo labai domisi, jis pradeda stebėti ir domėtis fizinių lyčių skirtumu. Čia berniukai pasirodo aktyvesni ir parodo daugiau atviro smalsumo. Jei susidomėjimas kitais dalykais gali būti ne taip svarbus, bet susidomėjimas lytiniais klausimais yra labai rimtas ir svarbus. Šiuo metu dar neužtenka pasakyti, kad viskas gyvoje gamtoje turi dvi gimines — vyrišką ir moterišką. Atkreipti vaiko dėmesį, kad ir žiedai yra vyriški ir moteriški. Nereikia leisti į platesnius paaiškinimus. Jei mes mokykloje pirmaisiais metais nesilimam aiškinti geografijos ar istorijos, o turime aplinkos pažinimo pamokas, į kurias įeina ir aplinkos, kurioje vaikas gyvena, geografija bei istorija, tad nėra reikalo leisti į smulkesnius paaiškinimus atsakant į vaiko statomus klausimus. Tam dar bus laiko vėliau.

Antras labai svarbus klausimas, kuris turi būti iki septintų metų išaiškintas — tai žmogaus gimimas. Šis klausimas kiekvienam vaikui parūpsta, bet ne kiekvienas yra pakankamai atviras su savo tėvais ir jų neklausia. Didžiausias pavojus kyla tada, kai vaikai savo tarpe pradeda „aiškintis“. Tad, jei vaikas iki septintų metų nėra paklauses, tėvai turi patys vaiką šiam klausimui išprovokuoti. Vaikas turi žinoti tiesą, t. y., kad jis yra iš motinos gimęs. Yra neteisinga galvoti, kad vaikai tiki „gandro“ ar „pirkimo“ istorija. Retuose namuose nėra gyvuliukų pav. katė ir kačiukai, o argi vaikas nepastebi savo motinos ar kitų moterų? Aiškinant jam apie žmogaus gimimą geriausia pasakoti apie obels žiedą ir jo vaisiaus atsiradimą. Pasakojant reikia sudaryti rimtą ir jaukią nuotaiką. Nesibūzdėti, paslaptingu balsu, nes tada vaikui atrodo, kad čia lyg ir apie nusikaltimą kalbama, nereikia ir juokaujant kalbėti, nes dalykas labai rimtas, nekalbėti per šaltai, nes truks šeimyninės nuotaikos, kuri šiuo metu turi vaiką veikti. Reta motina nesugebės savo kūdikiui papasakoti apie tą šventą paslaptį, kurią pati pergyveno. Jos atminty dar nebus išdildęs tas jausmas, kuris buvo ją apėmęs, pajutus savo kūdikio gyvybę ir tas begalinis džiaugsmas ir laimė, išgirdus pirmąjį kūdikio verksmą. Šitokio nuotaikoj motina, kuri yra šiuo atveju tinkamiausias asmuo, aiškina vaikui apie žmogaus atsiradimą. Pasakojant reikia stebėti kaip vaikas reaguoja, nes iš to galima spėti, kiek jis jau žino ir ar jau gal jam kas buvo aiškines. Jeigu matosi, kad vaikas dar nieko nežino, nereikia leisti į smulkius paaiškinimus. Tikslas yra kaip minėjau, paaiškinti vaikui, kad žmogus yra iš motinos gimęs. Pasikalbėjimas gali būti panašiai prarastas pvz.: Pradžioje obels žiedas. Jo švelnūčiai vainiklapiai susikrovę apie puokštelę dukelių, žiedas toks gražus, kad vilioja žmogaus ir vabzdžių akis. Koks spalvų gražumas! Kas nesidžiaugė Lietuvoje sodų žydėjimu pavasariais, kada mūsų sodybos

skendo žiedų jūroje! Šiltas vėjelis neša malonų kvapą, o drugeliai ir bitelės, negalėdami išsirinkti gražiausio žiedo skrenda nuo vieno prie kito. Pažūrėjus į atskirą žiedą, jis rodosi juokiasi iš laimės ir geria švelnius saulės spindulėlius. O saulės spindulėliai žiedeliui reikalingi, nes jo vidury iš dukelių užsimezges mažas vaisiukas. Vainiklapiai saugoja jauną vaisių nuo vėjo ir per katrių saulės spindulių. Kada vaisius pakankamai išauga, vainiklapiai nukrenta ir jis tada pats baigia augti ir nokti. Mūsų sodai rudenį atrodydavo lyg karališki lobynai — gražūs ir turtingi. Štai iš to gražaus žiedo turime naudoti, nes jis vaisių davė. Vaisiai tarnauja žmogui. Iš mažo grūdėlio gali išaugti gražus didelis medis, todėl žemėje niekad nestinga vaismedžių. Panašiai yra ir su žmogum. Mamytės širdyje pražysta nuostabus žiedas — meilė vadinamas ir joje prasideda mažas vaisius — jos kūdikis. Kadangi kūdikis yra toks mažutis, kad nėra pajėgus nei maitintis nei kvėpuoti, tai motina jam ir savo kūno maistą teikia. O kur gi tokiam mažam kūdikiui rasi tinkamesnį „loposelį“, jei ne prie motinos širdies? Ten jis sotus ir saugus nuo temperatūros atmainų. Lankui bėgant jau gerokai išaugo, „loposelis“ pasidaro ankštas, jis jau sugebėtų pats maitintis, tada kūdikis atsiskiria nuo motinos ir mes sakome: „kūdikis gimė“. Mes visi taip gimėme ir Dievo Sūnus Kristus gimė iš Marijos todėl mes ir sakome maldoje: „... ir pagirtas Tavo iščiaus Vaisius Jėzus“.

Atsimenu turėjau aplinkos pažinimo pamoką II-je klasėje pr. mokykloje. Buvo aptariami daiktai, kuriuos galima iš medžio padaryti. Staiga vienas berniukas klausia: „O iš ko žmogus padarytas?“ Nelauktas man buvo šis klausimas. Permečiau skubiai akimis klasę. Jos vaizdas man sukėlė nerimo. Buvo nemaža vaikų, kurie stengėsi paslėpti šypsenas. Aišku, dalis mokinių buvo jau „apšviesti“. „O kaip jūs galvojate iš ko žmogus padarytas?“

J. VEDEGYS

MOTERYS RAŠYTOJOS

19 šimt. pabaigoje ir 20 šimt. pradžioje literatūriniam ir visuomeniniam darbe ėmė reikštis kelios mūsų moterys rašytojos. Tai buvo Žemaitė, Bitė, Lazdynų Pelėda ir Šatrijos Ragana. Nors mūsų literatūra lietuvių kalba yra gana jauna (pradžią skaitoma nuo pasirodymo Martyno Mažvydo Katekizmo 1547), tačiau mes nerandame literatūroje pasireiškusių moterų vardų. Tiesa, buvo moterų rašytojų, kilusių iš mūsų krašto, bet jos kūrė ne lietuvių k. ir įėjo į kitos tautos literatūrą. Dar žinomas vienas kitas vardas, nepalikęs žymesnių pėdsakų, draudžiamosio meto spaudoje, tai ir viskas. Šios paminėtos moterys, atrodo, bus pirmosios moterys rašytojos mūsų literatūroje, pasireiškusios joje gražiai ir įvairiai ir palikusios nemažą palikimą.

Pirmosios šios mūsų rašytojos moterys buvo bajoriškos kilmės (daugiausiai nusigyvenusių) ir auklėjamos lenkiškoje kultūroje. Prisiminę ir išsiaiškinę ano meto visuomeninį ir politinį mūsų tautos gyvenimą, tuo ir nesistebėsime. Mūsų lietuviškos bajorijos didžiausioji dalis buvo persiėmusi lenkiškosios kalbos ir kultūros dvasia ir tuo keliu auklėjo savo jaunąją kartą. Tik gerai prisiminkime, kiek mūsų bajorijos prisidėjo prie tautinio atgimimo ir laisvės kovos. Nors po 1863 metų sukilimo bajorijai buvo ir apkarpytos teisės, bet vistiek ji negalėjo atsisakyti didesnio ar mažesnio visuomeninio kultūrinio veikimo ir tarėsi galinti vykdyti misiją visos tautos vardu. O kokia jos buvo laisvė baudžiaivos metu? Tuo laiku daugeliu atvejų ji buvo savo baudžiauninkų ir darbininkų gyvenimo ir mirties sprendėja. Naujoji mūsų inteligentija, tikroji mūsų tautos valios reikėja, kilusi iš laudies, pasireiškė tik panaikinus baudžiavą, kai pagerėjo valstiečių

klausiu vaikų norėdama duoti progos jiems pasireikšti, kad tuo būdu sužinočiau, ką jie jau žino. „Iš žemės padarytas žmogus“ sako vienas išminčius, tuo tarpu didesnieji jau nebesulaiko juoko. „Jei jūs rimtai ir atsidėję klausysitės, aš jums papasakosiu iš kur žmogus g e m a“. Vyresnieji kiek nusiramino ir žiūrėjo į mane lyg sakydami: „lauk iš suaugusio tiesos, vėl kokią pasaką paseks“. Papasakojau vaikams apie žmogaus gimimą aukščiau mano minėtu būdu — lyginant su obels žiedu. Klasėje ramu, nuotaika lyg bažnyčioje. Baigus man kalbėti vaikai patys papasakojo apie savo broliukus ir sesutes. Su kokia užuojauta jie kalbėjo apie motinas, kurių vaikai kare žuvo. Jų nuomone niekas taip nekenčia dėl vaiko nelaimės, kaip motina. Besikalbėdami bendrai priėjome išvados, kad motina yra verta ne tik mūsų meilės, bet ir didelio paslaugumo reikia jam parodyti, nes savo jėgų dalį mums yra atidavusi.

Praėjo eilė metų ir dabar dar matau rimtus savo mokinių veidelius, kupinus meilės žvilgsnių. Kas būtų įvykę, jei aš nebūčiau vaikams paaiškinusi? Be abejo vyresnieji mokiniai būtų suradę progos jaunesniuosis „apšviesti“ ir tikriausia abejotinoj formoj.

Viena motina laukė gemant ketvirtą kūdikio. Staiga septynių metų berniukas paklausė: „O iš kur atsirada aš?“ Motina jam paaiškino ir paėmusi vaikelio rankutę leido pajusti laukiamo kūdikio esimą sakydama: „čia tavo broliukas ar sesutė“. Koks laimingas ir ramus pasidarė tada berniukas! Kartą susijaudinęs atbėgęs pasakoja, kad negerai vaikai muša katyte, kuri kačiukų laukusi. Motina sudraudė anuos vaikus, o berniukas guodė ir glostė katyte. Tinkamas motinos paaiškinimas sukėlė vaikui didelę pagarbą ir meilę ne tik savo motinai, bet ir kiekvienai motinai net ir katytei — motinai.

Vaikams paaiškinus žmogaus atsiradimą, nereikia daugiau apie tai kalbėti ir jiems priminti. Nereikia leisti į smulkmenas, nes tai gali nustelbti esminius dalykus ir duoti vaizduotei nereikalingos medžiagos. Pop. Pijus XII ypatingai į tai atkreipia auklėtojų dėmesį, kad nesileistų į smulkmenas, bet aiškintų teisingai ir trumpai.

Bendrai vaikystėje pakreipti vaiką geru keliu nėra sunku. Vaikas yra minkšta masė, kuri duodasi lipdoma ir jei tą masę lipdo pratingos rankos, žmogus visam gyvenimui įgauna tinkamą formą. Vaikas yra teigiamos nuotaikos ir jei jis mato, kad motina kalbasi su juo rimtai ir nemeluoja, jis tuo ir tiki.

Mokyt. Elzė Diminskienė

MŪSŲ LITERATŪROJE

ekonominis gyvenimas. Naujoji lietuviškoji inteligentija griežtai ir aiškiai pasisakė prieš lenkiškąją įtaką ir kovojo su caro valdžia už spaudos (spauda buvo uždrausta 1865), kultūros ir visos tautos politinę laisvę.

Julija Žemaitė

Aukščiau paminėtų mūsų moterų rašytojų, išaugusių lenkiškoje kultūroje, reikšmė ir valdmuo dar padidėja, kai mes pamatysim, kad jos, supratusios savo tautos kėlą ir pašaukiamą sutampa su liaudimi, persiima mūsų jaunuojų inteligentų skelbiamu tautiniu sąjūdžiu, jam atiduoda ir paaukoja visą savo gyvenimą, darbuotė ir kūrybą žmonių gerovei kelti ir tautos laisvėi atgauti.

Prieš aptardamas trumpai kiekvieną iš moterų rašytojų, norėčiau paminėti, kodėl moterys kilusios iš laudies, literatūroje pasireiškė vėliau. Mat, valstiečiai (net ir mies-

KIEK YRA ŠELPTINŲ LIETUVIŲ EUROPOJE?

Iš viso Europoje (šiaipus geležinės uždangos) yra 10.000 lietuvių. Vien tik Vokietijoje yra 8.000, kurių tarpe 2.000 vaikų, 530 džiovininkų, 480 sergančių kitokiomis ligomis, 220 invalidų, 205 našlės su mažais vaikais, 425 gausingos šeimos, kurių tėvas ar motina yra li-goniniai ir 610 senelių.

Austrijoje yra 208 tremtiniai lietuviai. 150 iš jų sudaro vaikai, li-goniniai ir seneliai.

SVEICARIJOS MOTERYS NETURI BALSAVIMO TEISIŲ

Ketvirtą kartą per 32 metus Genevos rinkikai (vien tik vyrai) atmetė konstitucinį patobulinimą, kuris leidęs moterims balsuoti vietiniuose rinkimuose. Tas konstitucinis pagerinimas turėjo visų politinių partijų pritarimą, išskyrus radikalus, kurie, nežūrint savo vardo, konservatyvūs. Balsai pasiskirstė 17.967 prieš 13.419 už pakeitimą. Tikėtai 51% vyrų, turinčių teisę balsuoti dalyvavo balsavime. Moterys Sveicarijoje neturi teisės niekur balsuoti. Nors Sveicarija yra laikoma labai kultūringa valstybe, bet šio atžvilgiu dar yra labai atsilikusi.

Šveicarams ypatingai susidarė keblai padėtis, kai J. Amerikos Valstybės savo pirmuoju pasiuntiniu pasiskyrė moterį — Miss Frances F. Willis 54 metų amžiaus, filosofijos daktarę, didelio patyrimo diplomate. Nors savo krašto moterims jie atmeta rinkimines teises, bet naująją ambasadorę priėmė, žinoma, verčiami diplomatinio mandagumo.

* Antigona — Ne neapkęsti, bet myiėti čia esu.

tiečiai) ankščiau leido savo sūnus į mokslą, nuskirdami jiems vienokią ar kitokią profesiją (dažnai sūnų nusistatymas nesutikdavo su tėvų norais), o tuo tarpu gi mergaičių mokymas buvo apleidžiamas. Tik po kurio laiko buvo suprastas abišalis mokymas ir tuoj moterys ėmė reikštis literatūroje ir visuomeninio darbo įvairiose srityse.

ŽEMAITĖ. Julia Beniuševičiūtė - Žimantienė - žemaitė gimė 1845 m. gegužės mėn. 31 d. Bukantiskės dvaralyje, Plungės parapijoje, netoli Šateikių. Tėvai — Antanas ir Julija buvo nusigyvenę bajorai: tėvas buvo dvarelio ūkvedžiu, motina — šeimininkė. Bajoriška kilmė tėvų buvo branginama. Namuos kalbėjo lenkiškai ir rūpinosi, kad ir mažoji Julija gerai mokėtų lenkų k. ir nesibūčiuoliantų su baudžiauninkų vaikais. Bet Julija susitikdama nuo mažens su valstiečių vaikais, išmoko ir žemaitiškai. Mokyklos ji nelankė ir sistematingo mokslo negavo. Kokį laiką mokė pas turtinęsę savo giminaitę. Gana anksti Julijai teko tarnauti dvaruose ir dirbti įvairius darbus: buvo ir šeiminkė ir virėja, ir siuvėja, ir tarnaitė. Atitrūkdama nuo darbu, skaitė lenkų kaba knygas. Ypač mėgo Kraševskio raštus. 1863 m. sukilimo metu Julija susitiko su vienu aktyviu sukilimo dalyviu, paprastu dvaro darbininku, Laurynu Žimantu ir už jo ištekėjo. Žimantas, vedęs žmogą, nebenorėjo tarnauti ponams ir kitais metais jaunieji įsikūrė Žimantienės tėvo ūkyje. Kurį laiką dar gyveno ir pas savo brolių. Vaikams paaugus, žimantai persikėlė į Užvenčio valsčių, Ušnėnų kaيمان, kur buvo ir Pov. Višinskio gimtinė. Pov. Višinskis, dar gimnazistas būdamas, atostogų metu draugaudavo su žimantų vaikais ir papasakodavo žemaitėi apie Prūsuoje spausdinamus lietuviškus laikraščius ir knygas. Paskum atgabendavo jų ir pasiskaityti. Lietuviškų laikraščių ir Pov. Višinskio įtakoje žemaitė supranta esanti lietuve, visur ima kalbėti lietuviškai ir mėgina rašyti. Pirmą jos apysakaitė „Piršlybos“ per Višinskį patenka Bitėi ir Jablonskiui ir pastarojo pataisyta „Rudens vakaro“ vardu atspausdinama 1894 m. kalendoriuje. Kalendoriuje jai buvo duotas žemaitės slapyvardis, kuris jai liko iki mirties. Nuo to laiko žemaitė daug rašo ir savo kūrybą spausdina „Varpe“, „Ūkininke“ ir kituose laikraščiuose. Apie 1896 met. žemaitė sueina į artimesnę pažintį su Bite ir kartu parašo keletą dramatiinių veikalukų Dviejų Moterų vardu. Prieš Didįjį karą žemaitė kurį laiką gyveno Vilniuje ir dirbo „Lietuvių žinių“ ir „Lietuvos Ūkininko“ redakcijoje. Karo metu nusikėlė į Petrapilį. Tuojau po karo buvo nuvykus į Š. Ameriką rinkti aukų nuo karo nukentėjusiems. Paskiau apsigyveno pas Bulotus Marjampolėje, kur 1921 m. gruodžio 7 d. ir mirė.

(Bus daugiau)

ŠVENTASIS KAZIMIERAS IR JO KULTAS LIETUVOJE

PAMINĖTI SUKAKČIAI 470 METŲ NUO JO MIRTIES IR 350 METŲ NUO JO KULTO ATNAUJINIMO (1484-1604-1954).

Zenonas Ivinskis, Roma

Sužinojė apie savo sūnaus sveikatos staigų pablogėjimą, karalius tuoj išskubėjo Lietuvos. Šventasis jau gulėjo patale, ir taip kaip šiandien: prieš 470 metų, ketvirtadienį po Pelėnų dienos vos išaušus atsiskyrė jis iš šio pasaulio. Mirė jis Gardine, t. y. tame pačiame mieste, kur prieš 50 metų buvo, lakštingalų beklaudydamas, mirštinai peršalęs jo senelis Jogaila. Vėliau Gardine mirė ir narsus kovotojas su Maskva Steponas Batoras (1586), kuris buvo atėjęs Lietuvon-Lenkijon iš tos Vengrijos, į kurią Karalaitis nepateko.

Gyvas būdamas šv. Kazimieras veržėsi kovoti pietuose su krikščionybės priešais turkais, tačiau miręs jis buvo palaidotas rytų Europos "Atėnuose", jo prosenelio Gedimino sostinėje, ir čia turėjo atlikti anas plačiai po Europą išsišakojusius Gedimino giminės. ainis svarbią misiją. Jo Relikvijų kultas rišasi čia su dviejų kultūrų ir dviejų konfesijų kova.

Iš arti Kazimieraičio šventą gyvenimą matę, žmonės niekur nesiklausdami ėmė jį garbinti ir prie jo daryti savo apžadus. Šitaip atsirado šv. Kazimiero kultas. Jau 1501 metų gegužės 15 d., t. y. 17-ka metų po Karalaitio mirties, didžiojo Lietuvos kunigaikščio Aleksandro, Kazimiero brolio, pasiuntinys Erasmus Ciolekas gavo iš Apaštalu Sosto bulę. Joje buvo teikiami atlaidai lankytojams tos koplyčios, kurioje buvo Šventojo karstas. Bulėje yra pasakyta, jog Kazimiero palaikai ėmė garsėti gausiais stebuklais, tuo patraukdami žmonių pamaldumą. Tai yra seniausias iki šiol žinomas liudijimas apie Kazimiero garbinimą.

Už dviejų metų oficialiai apie jį buvo pasakyta, jog tai "švento atminimo" kunigaikštis. Buvo bendra nuomonė, kad jis mirė šventojo garbėje — "in odore sanctitatis". Kai, pav., 1502 metais vienas italų humanistas rašęs vadovėlių Šventojo Kazimiero vyresniam broliui Vladislavui, kaip auklėti savo sūnų, jis pažymėjo: "Tavo brolių Kazimierą palikuoniai po jo mirties pastatė tarp šventųjų".

Garsas apie tokios aukštos kilmės jaunikaitei, kuris taip pamaldžiai ir asketiškai užbaigė savo gyvenimą vis daugiau plito. Vatikano archyve yra beveik pusmetriniai trys pergamentai, rašyti 1516-ais metais iš Vilniaus. Vilniaus vyskupas su savo kapitula, pranciškonai ir pats valdovas Zigmantas Senasis pop. Leoną X-jį prašė "rašyti Kazimierą į šventųjų skaičių", aiškindami, jog prie jo karsto įvyksta daug stebuklų. Kitais metais Zigmantas išsiuntė ir delegaciją Romon, būtent Vilniaus vyskupą Albertą su katedros klebonu. Kremonoje (šiaur. Italijoje) pasiuntiniai 1517 metų rugsėjo 4 d. gavo dar rekomendaciją iš imperatoriaus Maksimilijono I-jo, nes — rašo — "Kazimiero šventumas yra paliudijamas nuostabiais bei įvairiais ženklais ir stebuklais...".

Vadinasi, už Kazimiero paskelbimą šventuoju akcija buvo didelė. Žinios yra iš viso apie septynis laiškus, bet jų galėjo būti ir daugiau. Tų pačių metų t. y. 1517-ju, lapkričio 4 d. Kazimiero kanonizacijos klausimas jau buvo įneštas Kardinolų kolegijon. Popiežius įsakė sudaryti komisiją iširti palaimintojo Kazimiero gyvenimą ir jo dorybes. Antra, turėjo būti

išsiuntinėtoms brevėms vyskupams, "kad jie surinktų žinias apie šį dalyką ir užvestų procesus, ir juos drauge su paliudijimais, kaip yra įprasta, atsiųstų Jo Šventenybei".

Šis popiežiaus Leono X-jo nutarimas Kazimiero kanonizacijos istorijoje yra labai reikšmingas. Popiežių istorikas Liudvikas Pastorius apie Leoną X-jį rašo, jog kanonizacijos procesai su didžiausiu kruopštumu buvo vedami, ir todėl "jie taip greitai nepasiekdavo pabaigos".

Kai į Lietuvą ir Lenkiją Leonas X-sis siuntė savo legatą, Gardo vyskupą Zachariją Ferreri, jam ilgoje instrukcijoje su rašė, jog legatas, viską ištyręs, dokumentus surašęs ir juos uždarai užantspaudavęs, turi atsiųsti Romon, kad Apaštalu Sostas su savo kardinolais galėtų nuspręsti, "ar tas Kazimieras, kuris daug giriamas, užsitarnauja būti įrašytas į šventųjų skaičių teisėtai ir pelnytai, — ir ne dėl savo garsios giminės ir karališko kraujo, — bet dėl dorybių ir gyvenimo šventumo".

Pradėjęs apie Kazimierą informatyvų procesą, kuris kiekvienoje kanonizacijoje yra reikalingas, legatas Ferreri, kaip popiežius Leonas X-sis buvo paliepęs, nuvyko Vilniun. Apklaussinęs eilę liudininkų, Karalaitio amžininkų, susižavėjo jis jo gyvenimu. To pasėkoje gimė jo lotyniškai Vilniuj 1520 metų gruodžio 9-tą surašyta knygutė. Italui įprastu temperamentu, iš vidurinių amžių palikusiu planu, kuriuo buvo rašomi šimtai šventųjų gyvenimų, Ferreri pasakojo apie dievotą Kazimiero gyvenimą, primindamas, kaip jis vilkėdavo ašutinę, apmąstydamo Kristaus kančią, kaip ant plikos žemės miegodavo, kaip niekindavo valgi, naktimis prie uždarytos katedros durų meldavosi, ir tt. Taip pat buvo išskaičiuota ir eilė kilnių Išpažinėjo dorybių, pabrėžiant jo didelį teisingumą, santūrumą, skaitumą, dvasinį stiprumą, išmintingumą. Paskutinį skyrių

(4-tą) sudarė pomirtinių stebuklų aprašymas.

Tokis ankstyvas šv. Kazimiero gyvenimo aprašymas pasiiliko unikumas, svarbiausias šaltinis jam pažinti, nors 17-tojo amž. pradžioje Vilniaus kanaaninkas Grigalius Sviencikis apie Kazimiero stebuklus davė dvigubai storesnę knygutę. Vėl savotišku paradoksu skamba, kad per 125-rius metus nei Lietuvoje, nei Lenkijoje apie Kazimierą nieko nebuvo parašyta, o pirmasis šaltinis — 36 metai po jo mirties — yra surašytas iš labai toli atvykusio žmogaus. Tad gal ir daugiau šventųjų mes būtume turėję, jeigu panašiu būdu svetimieji būtų jais pasirūpinę, pav., tokia Barbora Žagariete, ar Merkeliu Giedraičiu, ar Andriumi Rudamina ir tt.

Šv. Kazimiero kanonizacija buvo pradėta 1517 metų lapkričio 4 d. t. y. penktą dieną po to, kai vienas vienuolis prikalė prie Vittenbergo bažnyčios savo tezes. Jo pastangos reikš Vakarų Bažnyčios suskilimą. O šv. Kazimiero kultas prisidės prie bažnytinės vienybės ir galutinės katalikybės persvaros didžiojoje Lietuvos kunigaikštystėje.

Iš pasakyto jau galime daryti išvadą kad Leono X-jo laikais šv. Kazimiero procesas nebuvo spėtas užbaigti. Per mažą buvo likę laiko. Dar 1521-ju metų pavasario gale legatas Ferreri lankėsi Torne, o jau gruodžio 1 d. mirė Leonas X-sis. Kai 1533 metais lenkas Bernardas Wapowski išleido savo kroniką, jis plačiai aprašė aną Dauguvos stebuklą prie Polocko, kaip ant balto žirgo pasirodęs jaunikaitei lietuvius pervedė per patvinsią Dauguvą, tačiau nieko nepasakyta apie pačią kanonizaciją.

Kazimiero kulto formalų atnaujinimą reikia aiškintis 16-tojo a. galą Lietuvos religinės būklės rėmuose. 16-17-jo amžių sąvartoje katalikybė buvo ėmusi atsigausti. Kadangi Gedimino miestas, kaip retai kur kitur,

"davė toną" visam Lietuvos politiniam ir kultūriniam gyvenimui, jis tapo ir Lietuvos katalikų religinio gyvenimo centru. Tai buvo pagrindinis židinys, iš kurio ėmė sklįsti atsinaujinimo spinduliai.

Kai tik pasibaigė aštuonerius metus užtrukusi Lietuvos kova, kad į Vilniaus vyskupus nepatektų Lietuvos pilietybės neturintis lenkas, karalius Zigmantas Vaza 1601 metų rugsėjo 6 d. rašė laišką į Klemensą VIII-jį, jo labai prašydamas paskubinti, kad šv. Kazimiero kultas būtų plečiamas. Jis prašė Šventąjį įrašyti į Mišių knygas ir į brevijorių, jam pripažįstant duplex liturgiją. 1602-ju metų pavasarį (kovo 16 d.) Zigmantas vėl rašė Romon. Šį kartą jo prašymas buvo skirtas popiežiaus sekretoriui Aldobrandini. Karalius labai džiaugėsi patyręs, kad jau Kazimieras buvo įrašytas į Martyrologiją. Prašė padaryti tai, kas dar liko, būtent įtraukti į bažnytinę liturgiją.

Abu tieku Zigmanto Vazos laišškai yra rašyti iš Vilniaus. Jiedu ne sunkiai atskleidžia centrą, iš kurio ėjo visas rūpestis sutvarkyti Kazimiero kultą. Kaip ir 1516-17 metais, taip ir 1602 Vatikano archyve neaptinkame jokių pėdsakų, kad būtų buvę kanonizacijos reikalui kas nors rašyta iš Lenkijos. Šitaip Kazimieras jau tada buvo pasidaręs Vilniaus, t. y. Lietuvos šventasis, ir jį juo pirmoji rūpinosi. (Bus daugiau)

* JAV Lietuvių Bendruomenės LOK kviečiama Lietuvių Bendruomenės Konferencija įvyks š. m. balandžio 10 d. New Yorke. Konferencijoje, be LOKO pirm. prel. J. Balckūno bendrojo pranešimo, bus skaitomi keli referatai ir pateikiami centro ir vietovių pranešimai apie JAV Lietuvių Bendruomenės organizavimą bei jos veiklą. Lietuvių Bendruomenės Konferenciją techniškai organizuoti padeda New Yorke apygardos vadovybė ir artimiausios apylinkės. Artimiausieji žymesni darbai ar tik nebus apgyvendinti suvažiavimai apygardų vadovybės reguliariu keliu išrinkti ir nuiteisti bėgius JAV LB Tarybai sukurti.

JONAS GAILIUS

KUNIGAS

VIENO ŽMOGAUS IŠPAŽINTIS

5.

DERYBOS SU DIEVU

Šitą antraštę ne kunigas Antanas užrašė: viename sąsiuvinyje radau labai įdomų ginčą ir derybas su Dievu, o kai kuriose vietose net nusiskundimą ir gėlą įžiūrėjau. Kokioje dvasios budėnėje turėjo būti kun. Antanas, jeigu jam tokios mintys į galvą šovė!

NESISEKA man dirbti su žmonėmis. Nepajėgiu prie jų prieiti ir jų dvasios prie Dievo palenkti. Kartais man atrodo, kad ir mano maldos nieko nepadaeda. Meldžiuosi kasdien už nusidėjėlius, o taip nedaug prie klausyklos susirenka. Ateina tos pačios kelios moterys, tie patys vaikai, o vyrai vis kažin ko laukia.

Kad taip kiekvieną savaitę sulaukčiau didesnio nusidėjėlio! Kad sulaukčiau nors vieno iš tų, kurie vengia išpažinties ir bažnyčios!

O gal aš kaltas? Gal esu netinkamas, nevykęs kunigas? Gal kitas mano vietoje daug daugiau padarytų? Gal esu per daug išdidus? Per daug nuodėmingas? Gal kantrybės ir pasiaukojimo dvasios stokoju? Gal Dievo malonė neklesti manyje? Gal Jis, Aukščiausiasis, manęs nemyli?!

Greičiausia — šis mano spėliojimas teisingas: turbūt Dievas manimi nepatenkintas ir dėl to nieko gero nepadarau. Pakrikštyti kūdikį, atlaikyti Mišias, pasakyti pamokslą, sutuokti jaunųjų porą, ką nors palaidoti, — nesunku. Tėvų nereikia raginti, kad atneštų naujagimį: patys ateina susitarti. Ir sužieduotiniai lengvai pas kunigą kelia atranda. Jei kas numiršta, kaipgi be kunigo apsielti?

Tačiau kodėl negaliu sutvarkyti susidėjusių? Kodėl nepajėgiu įti-

kinti, kad "ką Dievas sujungė, žmogus teneperskiria"? Kodėl pas mane nesuiranda kelio tie, kurių sąžinės nuodėmėmis aptukusios? Kodėl jie manęs vengia?

Kodėl tiek priekaištų nuo laikurių susilaukiu?

Taip, nepatenkintas manimi nė Dievas, jei mano maldos, pamokslai ir pasikalbėjimai nieko nepada-

ro. Tėve, ar iš tikrųjų taip? Ar tikrai Tu manimi nepatenkintas? Ar aš nesu gerasis ganytojas, o piktas įsibrovėlis, vaidinąs Tavo rinktinį tarną?

Atsakyk, įrodyk man! Siųsk man kokį nors ženklą — ne, ne iš dangaus, kaip šventiesiems, bet iš mano aplinkos, iš artimųjų ir pažįstamų tarpo!

O taip, Viešpatie: jei esu Tau reikalingas, atsiųsk man nusidėjėlį, kad galėčiau jį išrišti! Atsiųsk man vieną iš tų, kurie nutolo nuo Tavęs, kurie niekina Tave ir Tavo tarną!

Viešpatie, atsiųsk man ženklą, kad dar myli mane!

Kasdien primenu Viešpačiui savo prašymą ir nekantriai laukiu.

Laukiu virpančia širdimi ir bijau. Ar turiu teisę reikalauti ženkle iš Viešpaties, kuris tiek gero mano gyvenime padarė? Ar nekasdien sulaukiu daugybę Jo meilės įrodymų?

Jis vedė mane kaip kūdikį pro krantinčias bombas, pro mirštančiųjų bunkerius, pro griūvančius namus ir pro žūvančius žmones. Viso bailsaus karo metu manęs nė skeveldra nekludė.

Jis kasdien davė man duonos skiautę ir vandens gurkšnį. Jis pavargusį vedė į svetingus namus, pasiūsiusį — į bažnyčią, prie pat savo altoriaus.

Vilties netekusį palydėjo iki pačių stovyklos durų, su pažįstamais suvedė, pastogė ir duona aprūpino. Neleido apiešti nei vienu Mišiu, dangybę Jo malonės reikalingų žmonių prie mano klausyklos prive-dė.

Jei kada į mano širdį skaudus akmuo atsimušdavo, — šiandien žinau, kad tai buvo Jo, mano Viešpaties, priminimas, kad savo dvasioje neapsnūščiau, kad savo pašaukime neužsimirščiau, kad kunigiškame uolyme neapsileisčiau...

Gal ir tas atskirų laikotarpių dvasines sausras, gal ir tą protarpinį nusiminimą Jis sąmoningai man siunčia, norėdamas priminti, kad be Jo valios nė plaukas nuo žmogaus galvos nenukrinta?!

Tačiau juk galiu prašyti, galiu šauktis Jo savo gyvenimo vidurnaktį. Jei prašau duonos, — negi mes man akmenį; jei šaukiuos ženkle, — negi nuduos manęs negirdįs...

Ką tik gavau laišką.

Jį rašo mano buvęs mokinys, dabar jau suaugęs jaunuolis, kurį karo audra iš tėviškės išplėšė, nusviedė į svetimą kraštą su ginklu rankoje ir parodė visą žemės pragarą.

"Leiskite atvažiuoti pas Jus, — rašo. — Noriu atsikvėpti, prisiminti gimtąjį kraštą ir... išpažinti atlikti. Lietuvio kunigo jau dveji metai niekur nesutikau..."

Tai, pakeleivis beldžiasi. Ar ne jam turi būti atidarytos mano kambario durys, kad pajustų, kaip yra laukiamas, mylimas?!

"Mano broli, atvažiuok! Laukiu Tavęs. Laukiu nekantraudamas, nes taip miela svetimame krašte sutikti mokinį, kuris keleri metai nematytas. Mano durys atviros ir siela ilgesiu perspildžiūsi. Atvažiuok ir atveik man tų atsiminimų, kuriais kažin kada tikrovėje gyvenome..."

Tik tada, kai mano svečias pakilo nuo klausyklos ir nuėjęs atsiklaupė prieš Jėzaus širdies pavėkslą, —

atsiminiau savo prašymą...

Atsiklaupiu ir aš. Tačiau negalėjau melstis, nes mano sielą aptvino nepaprastas džiaugsmas ir aš kaip mažas vaikas visą laiką kartojau:

Ačiū Tau, Viešpatie! Ačiū už ženklą! Dabar žinau, kad esu Tau reikalingas!...

Tačiau ar galiu su kuo nors pasidalinti savo džiaugsmu? Ar kiti man duoto ženkle nepalaikys paprastu supuolimu? Ne, niekam nesigirsiu: ženklas tik man vienam duotas...

IŠPAŽINTIS

Išpažintis mus ir traukia ir gąsdina. Matyt tai gerai žinojo ir kun. Antanas. Kai gerai įsisakčiau į jo užrašus, nustebau jo jautrumu ir kartu griežtumu. Man rodos, kad šiandien, kai išpažintis nevisu pritraukia, apsimoka paskelbti kaikiurias to mirusio kunigo mintis. GERALI atsimenu, kai pirmą kartą atsisėdau klausykloje, kad padėčiau savo parapijos klebonui, kaip jis pastebėjo, "paklaustyti išpažinėčių". Tuojau įsitikinau, ką tas „paklausymas“ reiškia...

Kokį pusvalandį, o gal ir valandą klausiausi visas išraudęs. Man buvo neįjauki ir nekukli, kai penitentai vienas po kito dėstė savo nuodėmes. Norėjau pasakyti: "Užtenka, nepsakokite man to, kas bjauriausia žmogaus gyvenime!" Tačiau tuo pačiu metu atsiminiau mūsų Mokytojo žodžius: "Kam nuodėmės atleisite, tam jos atleistos, ir kam sulaukysite, jos sulaukysot" — ir, nuleidęs akis, klausiau toliau.

Dabar pats žinau, kaip labai reikalinga išpažintis. Dabar žinau, kad, jeigu neturėtume išpažinties, visi nupultume ir amžinai gyventume nemalonėje...

Geral žinau, kad yra nepaprastai jautriji sielų. Jos ne tik pasako visas nuodėmes, bet ir apsilėidimus: jos galėjusios tai ir tai padaryti, bet nepadariusios — galėjusios aplankyti ligonį, paguosti nusiminusį, ge-

lą knygą paskaityti.

Žinau ir daugiau: yra tokių jautrių sielų, kurios man rodos kiekvienos išpažinties metu kremtasi ir kenčia, kad jų nuodėmės kartojasi, kad dar kartą nupuolė.

Taip: kunigas yra netik teisėjas, bet ir vadovas ir mokytojas. Jis negali be abejo atspėti penitento lūkesčių, tačiau koks laimingas jaučiasi, jei kas nors jo patarimo paklausia. Mano nuomone, žmogus, kuris nepajėgia visų savo problemų išspręsti, turi kreiptis į nuodėmklausį, kad jis jam padėtų.

Sunkiausia įteigti vieną mintį: eik ir daugiau nenusidėk, reiškia — turi įtempti visas pastangas ir nebegrįžti į senąjį gyvenimą, nebegrįžti į senuosius silpnumus; tu turi iš pagrindų prisikelti, nes nuo klausyklos atsikelsi šventas ir nesuteptas.

Kiti taip ilgai laukia su savo išpažintimi. Kaikurie laukia net iki mirties. Bet ar galima žaisti su Dievo gailėstingumu ir malone? Ne, negalima! Mes niekuomet negalime prašyti nuodėmių atleidimo pervėlai; mes negalime perdažnai reikalauti tų pačių nuodėmių atleidimo! Eik ir daugiau nenusidėk: eik, apsiginklavęs paties Viešpaties jėga ir stiprybe, tik daugiau nenupulk!

Šiandien aplankiau malonią šeimą. Mes kalbėjome apie pamaldas, apie giesmes, pamokslus, o paskiau palietėme ir išpažintį. Visą laiką su mumis sėdėjo pagyvenęs, sublogęs vyras ir gyvai dalyvavo mūsų pasikalbėjimuose.

Kai pradėjome kalbėti apie išpažintį, jis staiga suniuoro, nuleido galvą ir ilgai tylėjo. Paskui neramiai apsidairė, pasižiūrėjo į visų veidus ir pradėjo:

— Seniai galvoju apie išpažintį ir gerai žinau, kaip gera būtų, išpažintis visas nuodėmes. Tačiau neturiu drąsos prieiti prie klausyklos ir sakyti: buvau prievarta paimtas į kariuomenę, įgrūstas į frontą ir... Ak, negaliu! (Bus daugiau).

LIETUVIAI

visame Pasaulyje

BRAZILIJA

* Plataus masto Vasario 16-tosios minėjimas buvo surengtas Sao Paulo mieste su pamaldomis bažnyčioje, aktu ir įvairia menine programa. Vasario 16-tosios proga pasakytame į kraštą per Amerikos Balsa sveikinime okup. Lietuvai Lietuvos konsulas Sao Paulo A. Polišaitis, be kita ko, pažymėjo, kad mūsų dabartinis svarbiausias uždavinys — tai išrikuotomis geležinėmis laisvųjų lietuvių gretomis išvaryti iš Lietuvos jos okupantą. Didieji sprendimai artėja. Artėja ir valanda, kada teisybė laimės, bet mes turime būti vieningi ir stiprūs dvasia. Teisė ir teisybė mūsų pusėje.

BELGIJA

* Briuselio mieste, Belgijoje, vasario 27—28 d. įvyko Europos socialistų partijų konferencija, kurioje, šalia laisvųjų socialistų, dalyvavo taip pat socialistų atstovai iš sovietų pavergtų Rytų ir Vid. Europos kraštų. Lietuvos socialdemokratų partiją konferencijoje atstovavo VLIKo narys J. Glemža, atvykęs iš Vokietijos, ir J. Vildinskas — iš Londono. Tarp diskusijose dalyvavusių šį kartą turėjo progos pasisakyti apie Pabaltijo kraštus ir Lietuvos Lietuvių Soc. atstovas J. Vildinskas. Ir visa konferencija šį kartą buvo palankesnė pavergtųjų kraštų atstovams. Tai rodo ir socialistų pažangą.

JUNGT. AMER. VALST.

* Lietuvos archit. Edm. Arbačiausko darbus ir veiklą plačiai aprašė Detroito dienraštis "Times". Jis didžia dalimi prisidėjo prie projektų parengimo Michigano universiteto atom. energijos tyrinėti institutui, sudarė brėžinius naujai Detroito vandentiekio stočiai, apimančiai 40 ha ploto, suprojektavo visą eilę mokyklų, sporto pastatų, ligoninių. Į jį su užsakymais kreipiasi ne tik iš JAV, bet ir iš Italijos, Argentinos, Brazilijos, Peru. Šiuo metu jis projektuoja planus didžiuliam un-to miestui ir yra Lawrence Technologijos Instituto architektūros dekanas prof. Earl Pellerino vyr. bendradarbis. Un-to biuletenis skyrė beveik visą numerį jo veiklai pavaizduoti. Archit. E. Arbačiauskas yra vedęs rašytoją Alę Nakaitę, kuri yra išleisus keleta veikalų. Jis yra studijavęs Vilniuje ir Stuttgarte, Vokietijoje. Į Ameriką nuvyko 1947 m.

* Jonas Vosylius, gyv. Clarendon Hills, Ill. ir dirbąs Marijonų ūkyje, nuo pat atvykimo į JAV tarnauja National Guard 33 divizioneje, kur už stropumą ir karinį sugebėjimą yra pakeltas į grandinio laipsnį ir už pasižymėjimą šaudyme apdovanotas specialiu kryžiumi. Tarp kitų laikraščių jis yra užsisakęs ir "Laiką".

N. ZELANDIJA

* Iš viso Naujoje Zelandijoje yra per 200 lietuvių. Iš senųjų emigrantų yra dvi šeimos. Vienas iš jų šiuo metu atstovauja lietuvius Baltų klube. Lietuviai pasižymi platesne veikla 4 miestuose: Dunedine, Christchurchy, Wellingtone ir Auck-

(Atkelta iš 3 psl.)
ris turėjo kasdien keliauti ištisus kilometrus, nes krautuvė, kurioje ji galėjo nusipirkti savo maisto normą, komunistų patvarkymu buvo kitame miesto gale. Neturėdama pinigų tramvajui, turėjo keliauti pėsčia, veltui eikvodama brangų laiką.

"Ir atleisk mums mūsų kaltes": koks tragiškas šauksmas, kai reikia tiek kentėti dėl tikėjimo, nuo kurio jau tolsta komunistų propagandos sužaloti vaikai. Neveltui vienas iš kalėjimo išėjusių pasakė: "Aš atleidžiu, Viešpatie!"

"Ir nevesk mūs į pagundą": norėdama gauti darbo ar įsigyti geresnį apsiaustą, žmogus tikrai gundomas. Jam patariama įstoti į partiją ar sekti artimą, pažįstamą... Vienas žmogus pasakojo, kaip eilutėje prie krautuvės viena moteris pasigyrusi skundais sulikvidavusi eilę "liaudies priešų". Kai žmonės pradėjo pikintis, ji atrėžusi: "O kodėl ne? Juk tai tarnavimas visuomenė!"

Meldėsi ir žmonės. Galbūt ir jų mintis raižė tie patys klausimai ir mislės...

KORDOBA

VLADĄ SIMOLIŪNĄ IŠLEIDŽIANT

Kai pasaulyje sutinkama tiek daug neapykantos ir žmonės, užmiršę artimo meilę, pasidaro vienas kitam vilkais, pradeda ilgėtis būtybių, kurios dar primena, kad žmogus sukurtas pagal Aukščiausiojo atvaizdą ir jame įdiegti gražiausi jausmai, pradeda ilgėtis tikrų žmonių. Ir jaučiamas didelis džiaugsmas, kai turima laimės tokių žmonių sutikti.

Panašų džiaugsmą jautė kordobiečiai, turėdami savo tarpe p. Vladą Simoliūną, buv. Susivienijimo 6 sk. pirmininką. Nuo pat pirmųjų savo apsigyvenimo dienų Kordoboje, kada dar reikėjo nugalėti nemažai sunkumų, surišę su įsikūrimu svetimam mieste, p. Simoliūnas įsijungė į visuomeninę veiklą; atėjo ne vadovauti ir įsakinėti, bet padėti ir prašyti kitus prisidėti prie to kilnaus darbo tėvynės ir tautos gerovei. Atėjo į mus pilnas draugiškumo ir nuosirdžios, žmogiškos šilumos, kuri atsispindėjo kiekvienam žody, kiekvienam veiksmu. Sunkiais momentais jis neprarasdavo geros nuotaikos, ir jo optimistiška šypse-

Rosario Lietuvių šv. Kazimiero bažnyčios šventinimo proga Buenos Aires lietuviai užmegė nuosirdžios santykius su rosariečiais. Čia matoma: D. Rudis, gv. Saladillo, Rosario, c. Venecia 135, su savo šeima, pas kuriuos nakvojo svečiai iš Bs. Aires p. p. Balsiai, Em. Stasevičienė, El. Sadauskienė. Jų tarpe ir liet. kleb. kun. K. Vengras. Buenos Aires lietuviai už malonų priėmimą jiemisreikia nuosirdžią padėką.

diją. Jieškoma bičiulių ir tarp svetimtaučių. Jų vis daugiau surandama. Štai šiemet per Vasario 16 d. minėjimą paskaitą anglų k. skaitė mokytoja lietuvių bičiulė S. Baird. N. Zelandijos lietuvių veikla pagyvėjo, kai į ją įsijungė iš Australijos atvykęs C. Liutikas su šeima. Dabartinė valdyba nori suregistruoti visus lietuvius.

ŠVEDIJA

* Švedijos lietuviai savo Vasario 16 d. minėjimą šiemet sujungė su Lietuvos Bendruomenės visuotiniu suvažiavimu ir spaudos atgavimo 50 metų sukaktimi. Suvažiavimą atidarė Liet. Bendr. vicepirm. ats. pulk. V. Blažys. Iškilmingosios dalies svarbiausią punktą sudarė turiniga J. Lingio paskaita apie lietuvių kovą už savo spausdintą žodį. Joje prelegentas ypačiai išskėlė knygnešų, lietuviškiosios knygos ir liet. vargo mokyklos reikšmę. Po paskaitos susitelkimo minute buvo pagerbti visi žuvusieji už lietuvišką žodį, lietuvių tautos laisvę ir valstybės nepriklausomybę. Po iškilmingosios dalies buvo aptarti vietiniai organizaciniai reikalai. Suvažiavimas priėmė suprastintą įstatų projektą, labiau pritaikytą krašto sąlygų. Į naują valdybą išrinkti: arch. J. Pajaujais, dantų techn. Pr. Dūda ir p. Būgienė, kandidatais — p. Miškinienė ir gyd. Būga, reviz. — ats. pulk. V. Blažys, kandidatu — inž. Kl. Gumauskas. Per suvažiavimą Tautos Fondui surinkta 196 švedų kronos.

* Avery Dulles, sūnus J.A.V. užs. reik. min. John Foster Dulles, greitai laiku gaus kunigystės šventimus. Jis yra Jėzuitų kongr. narys ir profesorius Fordham universitete, New Yorke. Į katalikų tikėjimą jis perėjo per antrąjį pasaulinį karą, kurio metu jis tarnavo ir kovėsi J. A. V. laivyno daliniuose.

ADELEI ir KLEMENSUI JUŠKEVIČIAMS

jų mylimai dukrelei Monikai - Marijai mirus, gilią užuojautą reiškiamė

Danutė ir Benonas Baranauskai

šiandien taip trūksta pasauliui, p. V. Šulcas pabrėžė p. Simoliūno svarbų lietuvių dvasios atgaivinimo darbą, dr. J. Kuncaitis apibūdino jį kaip patriotą, visuomenininką ir idealistą, p. V. Kerbelis kalbėjo apie Simoliūną kaip idėjų realizuotoją, p. J. Jankūnas (sūnus) išreiškė savo dėkingumą jaunimo darbu, p. A. Janulis pabrėžė jo nenuilstamą entuziazmą ir darbštumą organizacijos reikaluose. Moterų vardu kalbėjo p. J. Kuncaitienė, išreikšdama p. Simoliūno kilnų žmoniškumą, draugiškumą ir jo sugyvenimo meną. Prof. V. Staugaitis savo garžaus jūmorio kalba kiek prasklaidė susidarusią melancholišką atsisveikinimo nuotaiką. Savo turiningoj kalboj p. Simoliūnas papasakojo savo įspūdžius iš Bs. Aires organizacijos gyvenimo, o baigdamas kukliai atmetė jam priskiriamus nuopelnus. Jautriu žodžiu p. Simoliūnienė padėkojo savo tautietėms už parodytą nuosirdumą. Taip pat buvo baigta oficialioji išleistuvių dalis.

P. Vl. Simoliūno palikta spraga Kordobos lietuvių kolonijoje bus visad jaučiama. Raminamės tuo, kad jis, likdamas 6 sk. narių, ryšius su mūsų kolonija visada palaikys tamprus.

Kordobietis

* Turėdami atostogas, K. Sadukas su žmona ir K. Bražiūnas su žmona ir sūnumi Jonu lankėsi Rosario mieste ir dalyvavo lietuvių šv. Kazimiero bažnyčios šventinimo iškilnėse. P. p. Sadukų sūnus Kazimieras taip pat lankėsi Rosario mieste pas savo sužieduotinę ir dalyvavo bažnyčios šventinimo iškilnėse.

* Vienos linijos autobuso savininkai p. Jasutis ir A. Paukštys su šeimomis, pravažinėdami naują autobusą, iš Buenos Aires buvo atvykę į žymesniąsias Kordobos kalnų vietas, o grįždami buvo sustoję pas p. p. Bendinskus. Turėdama atostogas, su jais į Buenos Aires nuvyko O. Bendinskaitė.

* Susivienijimo L. A. 6 sk. atstovais į S. L. A. centro suvažiavimą buvo išrinkti Vl. Simoliūnas, P. Melutis ir V. Vaitaitytė Bendinskienė. Su jais dar buvo nuvykęs V. Šulcas, K. Bražiūnas ir K. Sadukas.

* Komp. V. Kerbelis užėmė Vl. Simoliūno, išvažiavusio į Buenos Aires, vietą.

* P. V. Bendinskienė pardavė turėtosios krautuvės įrengimus ir daugumą prekių, o patalpas išnuomavo už gerą kainą, nes nuo daugelio darbų jau jautėsi pavargusi.

M. B.

KORDOBOS LIETUVIAMS REKOLEKCIJOS BUS

Balandžio 15 — 18 d.

Rekolekcijas veda

kun. dr. A. Kleiva MIC.

Maloniai kviečiame visus lietuvius gausiai dalyvauti rekolekcijose.

MONTEVIDEO

GRAŽIOS IŠLEISTUVĖS

Urugvajaus Liet. Kat. Moterų Dr-ja kovo 14 d. 5 val. po pietų surengė savo pirmosios pirmininkės p. Adelės Gabaliauskienės išleistuvės. Kartu naujoji valdyba perėmė pareigas. Šventė įvyko U. L. K. Dr-jos patalpose.

Šventė buvo atidaryta malda, po kurios T. Vl. Mikalauskas S. J. trumpai apibūdino p. A. Gabaliauskienės nuopelnus ir veiklą mūsų kolonijoje, išreikšdamas pirmininkei ir visai valdybai nuosirdžią padėką už jų darbuotę.

Po to buvo pristatyta naujoji valdyba, kurią sudaro: pirm. V. Vidžiuvienė, vicepirm. U. Vaiteliene, sekr. Br. Klimienė, išd. M. Česlinskienė, kasin. O. Zupkienė ir valdybos narė — S. Bislienė ir U. Godienė.

Naujosios valdybos pirmininkė ir sekretorė savo buvusiai pirmininkei įteikė meniškai padarytą sidabrinę lentelę, kaip dovaną, kurioje buvo įrašyta: "P. A. Gabaliauskienė už jos pasiaukiojimą darbuotę Urugvajaus Lietuvių kolonija dėkoja: Moterų — savo pirmajai pirmininkei, Choras — savo steigėjai ir dirigentei, visi katalikai — uoliai veikėjai".

Pirmininkės vietą perimdama, p. Vidžiuvienė išreiškė padėkos žodį p. Gabaliauskienėi, pridėdama energingai ir tolerantiškai vadovauti draugijai. Taip pat p. p. Gabaliauskas palinkėjo sėkmingos kelionės. Ur. Liet. Kultūros Dr-jos pirmininkas p. Ant. Brazys trumpu žodžiu išreiškė padėką už bendradar-

biavimą švenčių parengimuose ir palinkėjo geros kelionės.

P. A. Gabaliauskienė susijaudinusi padėkojo už dovaną ir jos pagerbimą ir prašė visas tęsti jos pradėtąjį darbą, ypač katalikų tarpe. Chorui palinkėjo augti ir stiprėti. Taip pat pažadėjo niekada neužmiršti Urugvajaus lietuvių nuosirdumo, kurį yra patyrusi čia gyven-dama.

Išvykstančiai p. Gabaliauskienėi buvo sugiedota Ilgiausių Metų. O kalbas užbaigė T. J. Giedrys S. J.

Prie gražiai papuoštų stalų buvo susėdę apie 150 žmonių. Svečius pavyzdinai aptarnavo dr-jos narės, vašindamos vermu ir kitais skanumynais. Savo atsilankymu mūsų pobūvį pagerbė p. L. Grauznienė. P. Ministeris Dr. K. Grauzinis vašėse negalėjo dalyvauti, nes dar vis nesveikuoja. Svečių tarpe matėsi daug U. L. K. Dr-jos narių, Vyčių jaunimo ir kt. Susirinkusiems prašant, choras, pasipuošęs uniformomis, sudainavo keleta gražių dainelių. Svečiai nuo dainų taip pat neatsiliko. Jie dainavo, vadovaujami p. St. Gabaliausko.

Reikia pažymėti, kad adv. St. Gabaliauskas per trumpą savo buvimą laiką Urugvajuje įsigijo daug simpatijos lietuvių tarpe. Jis mokojo su visais rasti kalbą, visiems pasakyti gerą žodį.

Kovo 17 d. p. p. Gabaliauskai paliko Urugvajų ir išvyko į Europą, o iš ten vyks atgal į Chicago. Laimingos kelionės jiems linki visi Urugvajaus lietuviai.

PADĖKA

U. L. K. M. Dr-ja nuosirdžiai dėkoja Kultūros Draugijai už veltui duotas patalpas, kalbėtojams už taip gražias kalbas, Svečiams už skaitlingą atsilankymą, Vyrams už pasidarbavimą bufete, Moterų Dr-jos narėms už suneštus ir paaukotus maisto produktus ir malonų svečių aptarnavimą.

U. L. K. M. Dr-jos Valdyba

* Kovo 21 d. kolonijos Juozų garbė U. L. K. Dr-ja suruošė asado, kuriame dalyvavo daug svečių. Tuo tarpu keliasdešimt jaunesnių ir senesnių tautiečių maloniai praleido dieną gražiam "Los Toscos" paplūdimyje. P. p. Grigų šeima buvo tolia maloni ir savo namuose visai dienai priėmė pabėgusius nuo miestų dulkių ir triukšmo mūsų tautiečius.

* T. Vl. Mikalauskas S. J. balandžio 3 d. išvyko į Braziliją, kur žada pabūti keleta savaličių, veddamas lietuvių kolonijose misijas.

* Kovo 17 d. staigiai mirė Marija Karaziejienė. Palaidota Cerro kapuose.

* Didžiosios Savaitės apeigos ir Prisikėlimo iškilnės bus lietuvių bažnyčioje Cerro, Belgica ir Portugal gatvių kampas. Velykinio atsilankymo dienas — rekolekcijas praves T. J. Venckus S. J. Kviečiame visus dalyvauti ir ta proga atlikti savo Velykinę.

Montevideo, 1954 m. kovo 19 d. J. M. Gerbiamam "Laiko" Redaktoriui, c. Mendoza 2280, Avellaneda.

DIDŽIAI GERBIAMAS PONE REDAKTORIAU,

Neatsisakykite patalpinti savo gerai vedamam savaitrašty žemiau paduodamą mano pareiškimą:

Šiandien patyriau, kad mano ir mano sūnaus parašai figuruoja lietuvių komunistų peticijoje, kuri buvo įteikta 1947 m. (Tuo metu mano sūnus teturėjo vos 14 metų). Kadangi aš esu priešingas šiai ideologijai, tai su šiąja srove niekad neturėjau jokio kontakto, tuo labiau, kad būčiau kada nors pasirašęs po komunistų raštais. Tad dabar viešai pareiškiu, kad mano ten esantis parašas yra tikras falsifikatas, padėtas net be mano žinios, už ką griežtai protestuoju ir reikalauju, kad jis būtų panaikintas.

Su augšta pagarba

Jonas Lamauskas.

GERB. REDAKTORIAU,

Šiuo nuolankiai prašau neatsisakyti patalpinti savo laikrašty mano pareiškimą:

1947 m. pradžioje į mane kreipėsi tūli asmenys prašydami pasirašyti po peticija, neva tam, kad Urugvajaus valdžia leistų atvažiuoti į Montevideo Lietuvos konsuliu, kurio tuo metu čia nebuvo. Nemanydamas nieko įtartinio, pasirašiau. Dabar patyres, kad tai buvo lietuvių komunistų pinklės, savo parašą atšaukiu ir smerkiu juos už apgavimą.

Su augšta pagarba

Vytautas Kalpokas.

Montevideo 1954. III. 12 d.

TEMPERLEY

NAUJA "AUŠROS" CHORO VALDYBA

Kovo 28 d. p. p. Valantinavičių namuose, c. 10 ir 11, Villa Sastre, Temperley, "Aušros" choras turėjo savo visuotinį susirinkimą, kuriame išsirinko naują valdybą.

Gerai tautiškai ir krikščioniškai nusiteikę, aušriečiai rinkosi pas p. p. Valantinavičius iš naujo padėti tvirtus pagrindus šiai rimtai organizacijai, iš kurios mūsų tautiečiai laukia didelių ir atsakingų darbų šiame Argentinos kampelyje. Apie 6 val. po p., esant jau visiems susirinkus, valdybos pirm. p. Vl. Giedraitis atidarė susirinkimą. Išanginėje kalboje pirmininkas nurodė "Aušros" choro nuveiktus darbus ir nugalėtas klūtis bei sunkenybes. Jis kvietė visus ir toliau uoliai dirbti Tėvynės ir krikščionybės labui.

Vėliau žodį tarė choro narys p. A. Repečka, nurodydamas šio choro reikšmę išieiviu tarpe ir toli esančiai Tėvynei. Jis taip pat pažymėjo tuos didelius darbus, kuriuos yra padaręs choras, ypač pabrėždamas choro vadovo p. Ig. Valantinavičiaus ir jo nuoširdžios žmonos p. Juzės Valantinavičienės nuopelnus. Jie leido ištisus metus susirinkti savuose namuose ir čia daryti repeticijas. Kalbėtojas nurodė ir choro valdybos pirm. p. Vl. Giedraitio didelį pasiaukojimą bei sumanumą, tvarkant šio vieneto reikalus. Pasidžiaugė ir dėkojo lietuvėms motinoms, kurios, nors ir su dideliais sunkumais, išauklėjo savo vaikučius lietuviškoje dvasioje.

"Aušros" choro vadovas Ig. Valantinavičius savo kalboje nusakė trumpą choro istoriją ir jo kryžiaus kelius, kuriantis ir tvarkantis. Savo nuoširdžioje ir gilioje kalboje padėjo visiems dalyviams. M. Povilaitis gražiai įvertino p. p. Valantinavičiaus ir jo žmonos p. Juzės Valantinavičienės nuopelnus.

Pigiai parduodamas ŽEMĖS SKLYPAS

esantis 6 — 7 gatvių kampe, Villa Sastre, Temperley. Yra vanduo, šviesa ir randasi netoli nuo kolektyvo. Teirautis "Laiko" redakc. ar administracijoj.

ADOLFAS MALKEVIČIUS pigiai parduoda žemės sklypą 10x29 kv. m., Burzaco, c. 9 de Julio y Castel, 10 kvadrų nuo stoties. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į savininką, Brasil 2273, Val. Alsina, arba į "Laiko" Administr.

SVARBESNIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

* Montevideo Liet. Kat.

RADIO PUSVALANDIS yra kiekvieną sekmadienį 8,30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS:

* ALF. DEGULIO ir K. PAULASKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paséo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* „LIETUVA“ Sav. V. Nališka. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33-9584.

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumpal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žaingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus aptarnavimas. Pragyvenimas dienai tik \$ 17.

* „ZEMAITIJA“. Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokai.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumpal, frente al Balneario del Embalse del Río III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik \$ 19.

„LAIKO“ SPAUSTUVĖ pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunjijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis: Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires. T.E. 20-9027

Imprenta de "LAIKAS" Mendoza 2280 • Avellaneda

tinavičių vargus ir padarytas išlaidas choro labui. Be to, jis priminė, kad ir "Aušros" choro vardo autorė yra ne kas kita, kaip p. J. Valantinavičienė.

Po kalbų pirm. Vl. Giedraitis davė "Aušros" choro apyskaitą. Pasirodo, kad choras savo kasoje turi apie 400 pesų.

Naujojon valdybon pusiau slaptu balsavimu buvo išrinkti šie choristai: pirm. Vladas Giedraitis, sekr. Aldona Vaišvilaitė, išd. Vytautas Bartulis, narės — Nelida Leimontaitė ir Marytė Stapčinskaitė. Revizijos Komisiją sudarė: pirm. Mykolas Morkūnas, sekr. Vincas Pečiulis. "Aušros" choro vadovu pasiliko Ignas Valantinavičius.

Susirinkimą uždarė trumpu žodžiu perrinktas pirmininku p. Vl. Giedraitis.

PRANEŠIMAS "Aušros" choro valdyba š. m. balandžio 4 d. nutarė, kad Temperley Bažnytinis Komitetas sujungiamas su nauja "Aušros" choro Valdyba. Tuo būdu nuo šios dienos visais Temperley bažnytiniais reikalais rūpinasi naujoji "Aušros" choro Valdyba. — Koresp.

OPERAVO Š. m. balandžio 2 d. sunkią operaciją padarė p. Monika Stapčinskienė, "Aušros" choro narės p. Marytės Stapčinskaitės mamytė. Poniai Stapčinskienei linkime greitai pasveikti ir grįžti į savo šeimos židinį.

"Aušros" choras

LAIMEJO BYLĄ Mūsų tautietis Juozas Baniuškevičius, gyvenęs Llavallol, po ilgų ginčų su savo nuomininku lenku bylą laimėjo. Per karnavalus padavė tuos namus, dėl kurių tiek daug buvo kovota. Iš džiaugsmo p. p. Baniuškevičiai padarė linksmas vaišes. — K.

SKELBIMAS

Argentinos Liet. B-nės Temperley Apylinkė skelbia savo narių visuotinį susirinkimą 1954 m. balandžio 24 d. 19 val. punktualiai, p. Morkūno namuose Villa Sastre c. 6. Nr. 450. Nesusirinkus reikiamam skaičiui minėtu laiku, už 30 min. šaukiamas antras susirinkimas, kuris nežiūrint susirinkusių skaičiaus skaitysis teisėtus.

Prašome visus narius dalyvauti, nes dienotvarkė labai svarbi k. t. išrinkimas valdybos kandidatų, nes v-bos p-kas p. Balčiūnas iš pareigų pasitraukė ir kandidatų daugiau nėra. Lietuvių vaikų pasilinksminimo valandėlės šeštadieniais klausimas. Motinos Dienos minėjimas ir kiti. Prašome tuo pat laiku sumokėti ir nario mokestį.

Apylinkės V-ba, Sekr. B. Platakis

VILLA LUGANO

Berisso "Mindaugo" Dr-jos choras, vadovaujamas muz. V. Rymavičiaus, kovo 20 d. turėjo savo gražų koncertą Villa Lugano Lietuvių Centro patalpoje. Prieš koncertą trumpą žodį tarė Lietuvių Centro sekr. Birutė Petrauskaitė. "Mindaugo" choras sugiedojo keleta dainelių, akordeonu pritariant P. Savickui, o pianu palydint berisietei

Su "FLASH ELEKTRONIKU" fotografuojau sužiedotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir kitas šeimų bei organizacijų šventes. ORGANIZACIJŲ VEIKLOS NUOTRAUKAS VELTUI PATIEKIU PASAULIO LIETUVIŲ ARCHYVUI IR SPAUDAI. Atlieku visus foto darbus.

L. KANČAUSKAS, c. Mendoza 2249, Avellaneda, (prieš lietuvių bažnyčią), Tel. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

MAUDYKLĖS „KAUNAS“ sav. Vladas ir Konstancija Masiokai Sūraus vandens mudyklės, karšti ir šalti užkandžiai, malonus patarnavimas. Agua Salada.

HORACIO CZOP KIBIRŲ FABRIKAS (Balces y Canastos) vartojamų prie statybos ir priešgaisriniam smėliui. ISLETA 3317, Valentín Alsina T. E. 20-9790

Lydijai Marcinkevičiutei. Dainas lietuviškai aiškino stud. Valentina Bukauskaitė. Solo dainų davė Stasė Puzinaitė Skikiene, pianu paskambino L. Marcinkevičiūtė ir V. Stundžia. Keleta eilėraščių gražiai padeklamavo žinomos Berisso kolonijos deklamatorės Nelida Marcinkevičiūtė ir Ona Šimėnaitė. Visa programa lietuvių publikos buvo labai šilta sutikta ir palydėta gausiais plojimais.

Pabaigai labai jautrų žodį pasakė Lietuvių Centro pirm. L. J. Mičiūdas, padėkodamas berisietiams už gražią programą ir visiems dalyviams bei pasidarbavusiems vakaro pasisekimui. — Lk.

BERISSO

METINĖ "MINNDAUGO" DR-JOS APYSKAITA

Kovo 28 d., sekmadienį, "Mindaugo" Dr-ja turėjo savo visuotinį narių susirinkimą, kuriame buvo paduota metinė veiklos ir ekonominė apyskaita. Susirinkimą atidarė Dr-jos pirm. p. J. Intas, po kurio trumpos kalbos pranešimą padarė valdybos sekr. p. V. Bukauskaitė. Iš pranešimo paaiškėjo, kad valdyba turėjo 44 posėdžius, 5 nepaprastus susirinkimus, 5 kultūrinės šventės, 2 vermutus, pagerbiant kai kuriuos asmenis, ir 2 šeimyniškus asado. Taip pat šios valdybos pastangomis buvo padaryta bufeto ir Dr-jos namo remontas, kurie buvo atlikti narių paskolomis ir aukomis. Pereitais metais buvo turėta išlaidų 39.809,37 ir pajamų 40.984,29 pesai. Šiems metams liko kasoje 1.174,92 pesai. Aktyvinis ir pasyvinis balansas šioms metams liko iš viso 88.415,37 pesai. Tai yra gražus veikimo balansas, kuris parodo, kad "Mindaugo" Dr-jos valdyba atliko savo pareigas uoliai ir sąžiningai, pagerindama Dr-jos patalpas ir atlikdama visa tai, kas jai priklausė.

Susirinkimo metu buvo nemaža paklausimų, į kuriuos buvo teigiama atsakymai. Pabaigai, uždarydamas susirinkimą, Dr-jos pirmininkas p. J. Intas pasakė reikšmingą kalbą, kviesdamas visus laikytis vieningumo ir lietuviško solidarumo. Visi Dr-jos nariai savo plojimu pritarė pirmininko iškeltoms mintims. Susirinkimo aktą visų įgaliooti pasirašė p.p. Simanas Dukšnys ir Teofilius Aliukas.

* "Mindaugo" Dr-jos valdyba yra nutarusi gegužės mėnesį suruošti iškilmingą savo 29 metų sukakties minėjimą. Tikslī data bus pranešta vėliau.

* J. Intas, "Mindaugo" Dr-jos pirmininkas, balandžio 1 d. atšventė savo amžiaus 61 metų sukaktį. Į Argentina jis yra atvykęs prieš 40 metų, dar prieš 1914 metų karą, ir čia pasireiškė, kaip lietuvis patriotas. Prieš tris metus jis yra išėjęs į pensiją.

PAJIEŠKOJIMAI

Anelė Navickaitė, ištėkėjusi už Vlodo Kavaliausko, kilusi iš Alytaus, pajieškoma Paulinos Navickaitės, 8750 Noble Ave., Sepulveda, Calif., USA.

Adomo Kasparavičiaus, kilusio iš Gelbonių km., pajieško Teofilė Kasparavičiūtė Pranskūnienė, 821 W. 33rd St., Chicago 8, Ill., USA. Vlodo Stasevičiaus, Juozo Kalveho, Prano ir Viktoro Jasiūn ir Jono Kolbos kilusių iš Pandelio valsč. Rokiškio apskr. pajieško Povilas Jasiūnas iš Kanados. Kreiptis į "Laiko" redakciją.

PAJIEŠKOMI ASMENYS: Skrebučienė Zabelaitė Teklė, kilusi iš Storių kaimo, Anykščių valsčiaus.

Pajieškomoji, ar ją pažįstą asmenys, prašomi atsilipti Pasiuntinybėn, Montevideo, calle Juan Maria Perez 2820, Pocitos, darbo valandomis, arba raštu.

PASIUNTINYBĖ

Montevideo, 1954 m. kovo 29 d.

* MOTERŲ GROZIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“. Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius. Leandro N. Alem, 818, Banfield.

* ČUŽINIŲ, UŽUOLAUDŲ DIRBUTVĖ - PARDUOTUVĖ. Parduodama medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizmos užvalkalai, gulosios kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. Antanas Šalčiūnas: Juan B. Alberdi 933 — Bs. Aires.

JUOZO SNIPO BATŲ DIRBTUVĖ ir Cigarečių Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni batai.

BERISSO LIETUVIŲ REKOLEKCIJOS - PASIRUOŠIMAS VELYKOMIS

vyksta balandžio 14 — 18 d. parapijos bažnyčioje.

Balandžio 14 d., 7 val. vak. pamokslas.

Balandžio 15 d., ketvirtadienį, pamokslai 9 val. ryto (po Šv. Mišių) ir 7 val. vak.

Balandžio 16 d., penktadienį, 9 val. ryto pamokslas ir Kryžiaus pagarbimas, 7 val. vak. Kryžiaus keliai ir pamokslas.

Balandžio 17 d., šeštadienį, 9 val. ryto pamokslas, 10 val. Velykinis namų šventinimas, 7 val. vak. pamokslas.

Balandžio 18 d., sekmadienį, 6 val. ryto PRISIKĖLIMO MIŠIOS.

IŠPAŽINTŲ galima atlikti bet kurią dieną.

LIGONIAMS Šv. Komunija nešama šeštadienį po pamokslų. Choro repeticija bus "Mindaugo" Dr-jos namuose penktadienį 8 val. vak. ir šeštadienį 5 val. po piet.

REKOLEKCIJAS VES KUN. J. MARGIS MIC.

ROSARIO

ĮTAISYTOs KRYŽIAUS KELIŲ STOTYS

Naujos Kryžiaus Kelių stotys lietuvių Šv. Kazimiero šventovėje iškilmingai buvo pašventintos kovo 28 dieną. Pamaldoms vadovavo vienuolis Pranciškonas ir šventovės kunigai Marijonai. Pamaldų metu giedojo bažnytinis choras.

Kryžiaus Kelių stočių originalus kūriny yra dailininko Tevestersteino. Pagal jį skulptorius Noisterning pagamino Šv. Kazimiero šventovei menišką išvaizdą naujas Kryžiaus Kelių stotis. Stočių paveikslai išpauštyti ant beržinės lentos ir lengvu tonu nudažyti. Beržo medžiaga parvežta iš Suomijos, mūsų Tėvynės kaimyninės valstybės.

Šie Kryžiaus Kelių paveikslai skiriasi nuo daugumos kitų dailininkų piešinių tuo, kad kiekvienoje stotyje yra išryškintas tik kenčiančio Kristaus vaizdas. Naujos Šv. Kazimiero stotys sudomino platesnę Rosario lietuviams neseniai pašventintoje lietuvių Šv. Kazimiero šventovėje. Pamokslai buvo sakomi rytais ir vakarais. Jauno misijonieriaus gyvi pamokslai sudomino daugelį giliau pažiūrėti ir religines tiesas. Daugelis pasinaudojo proga atlikti Velykinę išpažintį.

* Veronika Žvirgždaitė ir Jurgis Toletino buvo pirmieji Šv. Kazimiero geradarijai, kurie įtaisė vieną Kryžiaus Kelių stotį.

* Marijonas misijonierius kun. dr. Antanas Kleiva nuo kovo 31 d. iki balandžio 4 d. vedė rekolekcijas Rosario lietuviams neseniai pašventintoje lietuvių Šv. Kazimiero šventovėje. Pamokslai buvo sakomi rytais ir vakarais. Jauno misijonieriaus gyvi pamokslai sudomino daugelį giliau pažiūrėti ir religines tiesas. Daugelis pasinaudojo proga atlikti Velykinę išpažintį.

PARDUODAMAS MŪRINIS NAMAS

iš 2 kambarių, valgomojo, virtuvės ir vonios su žemės sklypu. 2 kvadrus nuo geležinkelio stoties ir 1 kvadra nuo kolektyvo. Kreiptis į Stasį Žuką, Quirno Costa 3441, Villa Caraza.

KRAUTUVĖ „NARUSIS“

Maisto produktai, gėrimai ir smulkios prekės; c. Unanue 6360, Villa Lugano. Sav. V. NARUŠEVIČIUS.

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Grał. Mariano Acha 876, Morón: Gešt. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

* MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikellonis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

* HORACIO E. CZOP fotografuoja vestuvius, gimtadienio, sužiedotuvius, krikšto ir įvairių švenčių progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de Junio).

RADIO TECHNIKAS V. RAMANAUSKIS mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išmokėjimui. POLA 289, Buenos Aires T. E. 64-4154

* Moderniškų BALDŲ ir SOFŲ Fabrikas SAV. E. JUOZAS LISAUSKAS Pilcomayo 2828 (aukšt. Brasil 1000) 4 de Junio

VELYKŲ PAMALDOS

Lietuvių Aušros Vartų Parapijoje, Avellanedoje

DIDJŲ KETVIRTADIENIŲ:

9 val. iškilmingos Šv. Mišios ir procesija. Šv. Komunija dalinama 7, 8 ir 9 val. 19.30 val. Graudūs Verksmai ir Rekolekcijų pamokslas.

DIDJŲ PENKTADIENIŲ:

8 val. Kryžiaus adoracija, Presanktifikacinės Šv. Mišios ir Procesija. 19.30 val. Kryžiaus Keliai ir Rekolekcijų pamokslas.

DIDJŲ ŠEŠTADIENIŲ:

7 val. Ugnies ir Vandens šventinimas ir iškilmingos Šv. Mišios. 19.30: Graudūs Verksmai ir Rekolekcijų pamokslas. Visą laiką klausoma išpažintį.

VELYKŲ SEKMADIENIŲ:

6.30 val. Iškilminga Prisikėlimo Procesija, Šv. Mišios ir Velykinis pamokslas. 7, 8, 9, 11.30 val. Šv. Mišios. 10.30 val. Giedota Suma su pamokslu.

Visi Tautiečiai kviečiami dalyvauti Didžiosios Savaitės pamaldose bei Rekolekcijose ir ypač iškilmingose Prisikėlimo pamaldose.

Parapijos Klebonas

* Lietuvių bažnytinis choras vis labiau pasižymi lietuviškų giesmių giedojimu. Prie choro prisideda vis daugiau balsingų giesmininkų. Naujoji bažnyčia yra labai skambi ir lengva giedojimui.

* Rozalija Kazeliūnienė buvo nuvykusi į Buenos Aires sutvarkyti kai kurių savo reikalų. Grįžusi vėl darbuojasi naujajame Marijonų name. Ji čia darbuojasi nuo TT. Marijonų persikėlimo į nuosavas patalpas. Anksčiau gyveno Buenos Aires ir pasižymėjo kaip nuoširdi lietuvių kat. visuomenės veikėja bei lietuviškų reikalų rėmėja. Ji yra taip pat ir "Laiko" Garbės Leidėja.

PADEKA

Nuoširdžią padėką reiškiamo Karoliui Zaukui už taip malonų mūsų priėmimą Rosario Šv. Kazimiero bažnyčios šventinimo proga J. Kanapinskas su dukra, J. Bražėnas, Katinas su žmona ir kt.

MŪSŲ MIRUSIEJI

MIRĖ ONA MACIENĖ

Po gana ilgos ir sunkios ligos kovo 30 d. Durand ligoninėje mirė, ap rūpinta šv. Sakramentais, Ona Lukšytė Macienė. Vellonė buvo gimusi 1907 m. Perlojeje, Alytaus apskr. Argentinon atvyko 1930 m. ir čia sukūrė šeimą su Antanu Macu. Su religinėmis apeigomis kovo 31 d. buvo palaidota Sarandi kapinėse. Dideliame nuliūdime paliko vyrą Antaną, dukterį Mariją Bružienę ir antrąją 10 metų Antoniją. Taip pat liko pussešerių ir kitų giminaičių Argentinuje bei Lietuvoje.

* Monika Juškevičiūtė, 5 mėnesių Adelės ir Klemenso dukrelė, po ilgokos ligos nuo užsinuodijimo maistu mirė kovo 29 d. Palaidota sekancija dieną El Palomar, kur gyvena jos tėveliai. P. p. Juškevičiai augina kitą dukrelę jau 7 metų.

MAX GRIGA

RADIO TECHNIKAS

Daro ir taiso radio aparatus. Paima ir pristato į namus pagal susitarimą, c. Japon 1687, Cerro, Montevideo.

SKUBIAI PARDUODAMAS

Baras-Restoranas, gatvių La Rioja ir Paraguay kampas, Avellaneda. Kreiptis į savininką Sr. Gaspar Stremel, T. E. 20-9380

JIESKOMA LIETUVAITE

TARNAITE prie restorano virtuvės. Sąlygos geros. Kreiptis į Pilypą Kulevičių, c. Triumvirato 2731, Buenos Aires, T. E. 54-2456 (geriausiai vakare po 6 val.) arba "Laiko" Administraciją.

Buenos Aires Avellaneda

AUSROS VARTŲ MOKYKLA PRADEJO DARBA

Nuo balandžio 1 d. prasidėjo Buenos Aires ir priemiesčių mokyklose darbas. Ir Aušros Vartų mokykla, labai gerai vedama Šv. Kazimiero Seserų Vienuolijos, pradėjo mokslo metus. Mokslo pradėjo pamaldomis lietuvių bažnyčioje, kur kun. J. Margis MIC atlaikė pamaldas ir pasakė atitinkamą pamokslą. Mokslo metų pradžioje iškilnėse, be vietinių Seserų Kazimieriečių, vadovaujančių mokyklai, dalyvavo taip pat ir Generalinė Kazimieriečių viršininė Motina M. Teofilė. Ji džiaugėsi mokyklos darbu ir geru vadovavimu.

Kaip žinoma, mokykla priima visus vaikus, nežiūrint jų tautybės ir kilmės, bet lietuviams teikiama pirmenybė ir pagal galimybes, jie turi dar specialias pamokas. Šiais metais Aušros Vartų mokykloje mokosi šie lietuviai: šeštame skyriuje — Jonas Armonavičius, Adolfas Ginteris, Juozas Masiulis, Teresė Mačulytė, Alicia Miliuskaitė, Zuzana Vanagaitė ir Antanas Silkas. Penktame sk. — Juozas Balkūnas, Stasys H. Povilonis, Albertas Skobickas, Genovaitė Preikšaitė, Viktorija Bagdonaitė, Julija Gladkytė ir Ona Glamabaitė. Ketvirtame — Antonija Mačaitė, Ona Masiulytė, Arijana Vasiūnaitė ir Jonas Bagdonas. Trečiame — Angelė Kisieliūtė, Laimutė Gliosaitė, Karolis Blumbergas, Tadas Jasinevičius, Kazimieras Mačiulis ir Rapalos Paršelis. Antrame — Audra Deveikytė, Ramūnas Mikėlonis, Marija Sakalauskaitė ir Albertas Žukauskas. Pirmame ym. — Ramonas Deveikis, Julius Zėmaitis, Birutė Marenholcaitė ir Ona Pajaujytė. Pirmame žem. — Genovaitė Barauskaitė, Petras Blumbergas ir Jonas Vaičius. Vaikų darželyje — Juratė Marija Barauskaitė, Juozas Deveikis ir Viktoras Vaičius. Šiais metais iš viso mokosi 38 lietuvių vaikai.

KURIAMA ŠEŠTADIENINĖ LIETUVIŠKO JAUNIMO MOKYKLA

Kovo 28 d. A.L.B. Centro Valdyba, dalyvaujant liet. parapijos, Visuomenininkų-Kultūrininkų, Sporto Klubui "Kovas", Skautų ir ALB Avellanedos apylinkės atstovams, turėjo pasitarimą šeštadieninės mokyklos steigimo reikalu. Apie tokios mokyklos veikimo galimybes ir pobūdį, pagal kurį tokia mokykla turėtų veikti, plačiau referavo Centro Valdybos įgaliotas, kun. dr. A. Kleiva. Pasitarime prieita vieningos nuomonės, kad tokia mokykla turėtų kuo skubliausiai pradėti darbą. Dalinai jaunimo organizavimas, kuris ir turės išvirsti į šeštadieninę mokyklą, jau pradėtas tautinių šokių repeticijomis, kurios vyksta šeštadieniais. Toks šeštadieninės mokyklos vardu jaunimo subūrimas yra lyg ir tęsinys to darbo, kuris buvo šiais metais pradėtas Vaikų Vasaros Stovykloje p.p. Stankūnų padovanotoje viloje. Ten kun. Kleiva, kitų pedagogų padedamas, tokią mokyklą jau turėjo, kur buvo dėstoma liet. kalba, istorija ir kt.

Smulkesnį šeštadieninės mokyklos pamokų ir kitų praktikuotinių dalykų planą pasiėmė parengti kun. A. Kleiva. Jam talkininkais atskirų dalykų specialistai. Numatoma dėstyti ar kitu kokiū nors metodu praveisti praktikoje šių dalykų pamokas: liet. kalbos, istorijos, tautosakos, dainavimo, sporto, žaidimų ir kt. Miestus dalykus pasiūsi praveisti atskiri organizaciniai vienetai ar tų dalykų specialistai. — sz —

GRAŽIOS VAISĖS

Kovo 19 d. žinomo industrialo ir Tautos Fondo pirmininko p. Jono Čikštienės namuose įvyko iškilmingos jauniesios dukters Aldonos Marytės čikštaitės sutiktuovės. Ji grįžo iš Villa del Dique mergaičių stovyklos gražiai nubūčiuota saulės. Marytė pasižymėjo stovykloje kaip gera tautinių šokių šokėja ir puiki deklamuoja. Buenos Aires ji šoka tautinius šokius net dviejose vietose: Villa Lugano ir Avellanedoje ir visur su savo tėvais mielai dalyvauja kultūrinuose Buenos Aires lietuvių rengimuose. Be to, turi gerą ir religinį išauklėjimą. Nors gimusi Argentinoje, bet gerai kalba lietuviškai ir savo gražiu elgesiu buvo puikus pavyzdys kitoms stovykloje esančioms mergaitėms. Vaisėse dalyvavo mergaičių stovyklos

dviasios vad. kun. dr. A. Kleiva MIC, kuriam nuo p. p. Čikštų jo 30 metų gimtadienio proga Marytė įteikė labai vertingą dovaną. Be to dalyvavo stovyklos vedėja p. A. Mikėlonienė ir kiti garbingi svečiai.

PADEKA

Ponams Jonui ir Vandai Čikštams, padovanojusiems mano 30 metų sukaktuvių proga labai vertingą dovaną, reiškiu nuoširdžią padėką. Kun. A. Kleiva, MIC

GAUSUS SPORTO KLUBO "KOVAS" SUSIRINKIMAS

Balandžio 4 d. naujojoje Aušros Vartų par. sporto aikštėje įvyko gausus Sporto Klubui "Kovas" narių ir prijauniančių susirinkimas, kuriame buvo aptarti įvairūs sporto reikalai. Susirinkime buvo nutarta suburti visą lietuvišką jaunimą, tiek gimusį Argentinoje, tiek atvykusį iš tremties, sporto veiklai, kuriai sąlygos, įrengus modernišką liet. parapijos kieme aikštę, pasidarė labai palankios. Susirinkime buvo pastebėta, kad sportine veikla susidomėjimas yra labai didelis. Taip pat steigiamam moterų ir mergaičių krepšinio ir tinklinio atskiros komandos. Sportininkės tuo reikalu atskirą savo pasitarimą turės balandžio 14 d. tuoj po lietuviškų pamaldų.

Susirinkime papildytą valdyba P. Karavaičiu, kuris eis aprangos ir inventoriaus tvarkytojo pareigas.

Gegužės mėn. pabaigoje yra numatyta surengti išpūdingą Sporto aikštės šventinimo šventę, kurios programą numatyta sudaryti iš visų lietuviškų sporto vienetų susipažinimo ir rungtynių. Be to, nutarta artimai bendradarbiauti su Lietuvių Centro, Susivienijimo ir Vyčių Sąjungos sportininkais.

SURVILOS MADŲ PARODA MENDOZOJE

B. Survila, kurio sukurti moteriškų drabužių modeliai yra gerai pažįstami Buenos Aires miesto publikai, dalyvauja didžiojoje Amerikos parodoje, vykstančioje Mendozos mieste. Paroda bus atidaryta didžiuliam Gran Hotel "Balbi" salione, Las Heras 340, I aukšte, balandžio 7, 9, 10 ir 11 dienomis. Oficialus parodos atidarymas bus balandžio 8 d. 17,30 val. Parodoje bus išstatyti paties B. Survilos sukurti modeliai, o taip pat ir prancūzų Christian Dior, Jacques Fath, Jean Patou ir kt. apsiautu, eilūčių, suknelių ir skrybėlių modeliai. Bus išstatyti taip pat ir "Susana" skrybėlės.

Parodai praversti lėktuvų į Mendozą išskrido p. Vl. Survilienė, kuri ten išbus iki balandžio 12 d. Tikimasi, kad ši Survilos madų paroda turės nemažesnį pasisekimą, kaip ir ankstyvesnės parodos, suruštos Buenos Airose. Madų komentarai bus duodami per Mendozos radiją.

ANSAMBLIEČIŲ ŽINIAI

Balandžio mėn. 17 d. (šeštadienį) 17 val. Lietuvių Salės patalpose įvyksta Ansamblio susirinkimas. Visus ansamblių kviečių dalyvauti. Al. Petravičius.

AUKOS RADIO VALANDELEI

Lietuviškai Radio Valandėlei "Lietuvos Aidams" aukojo: \$ 220: Rosario Lietuvių Bendruomenė. \$ 30: Konst. Murauskas. \$ 20: Arnoldo Barsanti. Po \$ 10: Ladisl. Andriulionienė ir Myk. Limba.

Visiems aukotojams tariame nuoširdų lietuvišką acū.

Radio Valandėlės Vadovybė PADEKA

Už paaukotus steigiamajam Lietuvių Muzėjui tautodailės dalykus reiškiu nuoširdžią padėką. Ypatiną padėką priklauso p. V. Čikštienė už staltiesę ir rankšluostį, p. O. Mišūnienė už rankšluostį ir lovatiesę, p. Em. Stančikienė už rankšluostį ir lovatiesę, p. M. Lukšienė už rankšluostį ir lovatiesę, p. S. Mikėnienė už du rankšluostius ir lovatiesę, p. T. Pocienė už rankšluostį ir lovatiesę, p. St. Laniauskienė už rankšluostį, X už lovatiesę, rankšluostį, 5 litus su Basanavičium, 2 markes iš 1905 metų, sidabrinę gintarų juostelę, taip pat ir talkininkam, pasižadėjusiems pagelbėti Muzėjui įrengimui, p. V. Čikštienė, p. M. Lukšienė, p. El. Kazlauskienė, p. J. Kanapinskiui ir kt.

A. Mikėlonienė
Liet. Muzėjaus Vadovė.

NAUJI "LAIKO" RĖMĖJAI

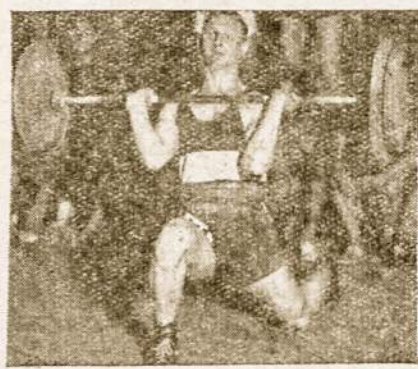
Lietuviškos spaudos darba savo aukomis parėmė šie Nauji "Laiko" Rėmėjai:
\$ 100: J. Nastopka.
\$ 70: J. Janušis.
Po \$ 30: J. Kašėta, M. Limba ir A. Ostaniewicz.

Po \$ 20: Dr. E. A. Bobelis, J. Intas (Berisso), R. Kazeliūnienė ir E. Žaldaris.

\$ 10: U. Černienė.
Visiems Gerbiamiesiems Rėmėjams "Laiko" Redakcija ir Administracija tariu nuoširdų lietuvišką acū.

REDAKCIJOS PAAISKINIMAS

Dėl Redakcijos ir spaustuvės atostogų šis "Laiko" numeris išeina savaite vėliau. Kitas numeris išeis savo laiku, t. y. balandžio 15 d. "Laiko" Red.

Antanas Andriuskevičius, laimėjęs Avellanedos sunkaus svorio kilnojimo pirmenybes.

STEIGIAMAS LIETUVIŲ TAUTINIS MUZĖJUS

Jau seniau buvo pranešta, kad prie Aušros Vartų parapijos steigiamas LIETUVIŲ TAUTINIS MUZĖJUS. Jam buvo renkama vertinga lietuviškų rankdarbių medžiaga. Toks Muzėjus šiais metais yra atidarytas p. p. Stankūnų padovanotoje viloje Villa del Dique. Jis bus didinamas ir tvarkomas toliau. Muzėjaus vedėja p. Ant. Mikėlonienė yra jau surinkusi nemažai vertingų tautodailės dalykų. Visi lietuviai kviečiami aukoti vertingesnius mūsų tautos meno dalykus, kaip rankdarbius, piešinius, drožinius, senėnas, šiam Lietuvių Muzėjui, nes čia juos galės visi pamatyti, o šnip tie meno dalykai sunyks be naudos.

Visais Muzėjaus reikalais kreipitis į p. Ant. Mikėlonienę arba į Aušros Vartų parapijos raštinę. Kai susidarys didesnis vertingos medžiagos kiekis, Muzėjui bus pavestos atskiros patalpos Aušros Vartų par. namuose.

PADEKA

Už malonias mūsų dukrelės atostogas Villa del Dique nuoširdžią padėką reiškiame p. A. Mikėlonienėi, kun. dr. A. Kleivai, ypač p. p. Marijai ir Kazimierui Stankūnams, padovanojusiems lietuviškam jaunimui atostogų vietą, ir nuolatinį rūpestį atostogų pasisekimu. Ancelė ir Juozas Juškai

PADEKA

Ponui Bolesloviui Mickevičiui, padovanojusiam suolams bei statybai lentų, nuoširdžią padėką reiškiu. Aušros Vartų par. Klebonas

* Antanas Andriuskevičius, Marijos ir Simono Andriuskevičių sūnus iš Piñeyro, išėjo atlikti karinės prievoles. Jaunuolis A. Andriuskevičius yra uolus Vyčių Sąjungos narys ir sportininkas. Neseniai jis yra laimėjęs pirmąją vietą sunkaus svorio kilnojime Avellanedoje surengtose miesto pirmenybėse. Savo laimėjimą jis paaukojo Aušros Vartų lietuvių bažnyčios garbei. Sporto srityje jis laimi jau kelinta kartą.

* Kun. Jonas Giedrys S. J., vienas iš Urugvajaus lietuvių kapelionų, kovo pabaigoje lankėsi Buenos Airose. Per jį ta proga buvo prisiųsta "Laiko" prenumeratos mokėstis. Kovo 30 d. Svečias išvyko atgal į Urugvajų.

* Andrius Baltrušaitis, "Laiko" spaustuvės mašinistas, naudodamasis atostogomis išvyko į Carube druskos gydyklą pataisyti sveikatą. Iš atostogų grįš balandžio 10 d. Šiuo metu jį pavaduoja Pijus Gudelevičius.

* Emilija ir Antanas Tremoniai atostogų buvo išvykę į Rumipal, Kordobos kalnuose, ir buvo apsisotę p. Palšio vasarnamyje. Atostogų metu jie aplankė p. p. Stankūnų padovanotą lietuviškam jaunimui vilą, apžiūrėjo lietuvišką Muzėjų, pasižiūrėjo jo geru sutvarkymu, apžiūrėjo šv. Kazimiero koplytelę ir ta proga lietuvių jaunimo atostogų vietos įrengimui paaukojo 100 pesų. Už tai jiems tenka nuoširdi padėka. Balandžio 3 d. jie grįžo į savo namus.

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL

Franqueo Pagado
Concesión N° 4289

Tarifa Reducida
Concesión N° 4015

"EL TIEMPO" Semanario Lituanio
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 416395

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 30.—, pusm. \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

8 DE ABRIL 1954 VII METAI Nr. 112

* Jonas Kasparavičius, pasinaudodamas atostogomis, praleido keletą savaičių Kordobos kalnuose, Rumipal, pas. p. p. Palšius. Jis kartu su p. p. Tremoniais aplankė p. p. Stankūnų jaunimo vasarą padovanotą vilą, Villa del Dique, ir ta proga paaukojo 100 pesų, kad ateinančią vasarą būtų galima geriau priuošti aplanką vaikų vasarą. Jūmū.

* Petras Čemeška, studijuojąs Buenos Aires Kunigų Seminarijoje, balandžio 3 d. seminarijos bažnyčioje buvo įšventintas diakonu. Šių metų pabaigoje jis gaus kunigystės šventimus. Diakonas P. Čemeška gerai moka lietuviškai ir yra "Laiko" bendradarbis.

* Jonas ir Marija Balsiai kovo 20 d. iš Rosario buvo atvykę į Buenos Aires ir apsisotę pas P. ir U. Sakalauskus Avellanedoje. Buvdami mūsų kolonijoje, jie lankėsi Villa Lugano Lietuvių Centro parengime, taip pat aplankė p. p. Savickus, Blumbergus ir kt. pažįstamus. Kovo 25 d. grįžo atgal į Rosario.

* Salomėja ir Vladas Palačioniai, stiklo apdirbimo fabriko dalininkai, atostogų buvo nuvykę į Kordobos kalnus.

* Inž. Jonas Čekanauskas, didelio fabriko savininkas Sarandi, kovo 27 d. savųjų tarpe atšventė savo amžiaus 40 metų sukaktį. Ta proga jį sveikino jo giminės ir draugai.

* M. Stašaitienė, inž. L. Stašaičio žmona, šiomis dienomis gavo iš Lietuvos liudną žinią, kad ten peraitų metų sausio mėn. mirė jos motina Rozalija Dovidaitė Baburinienė. Už jos vėlė šv. Mišios bus Aušros Vartų bažnyčioje gegužės 8 d. 9 val. P. p. Stašaičių šeimos draugai kviečiami pamaldose dalyvauti.

* A. Grigaitis Jasiulienė balandžio 2 d. savųjų tarpe atšventė gimimo dieną.

* Aleksandras Paliukas, gyv. Avellanedoje, šiomis dienomis nuėjo dirbti fabriko ir išėjo į pensiją.

* J. Andrijauskas kelioms dienoms iš Rosario buvo atvykę į Buenos Aires pas savo dukterį ir žentą p. p. S. ir St. Jaspelkius.

* Juozas Zalneravičius, gyv. San Isidro mieste, savo vardinį progą surengė gražią vakarienę, kurioje dalyvavo keletą lietuvių šeimų. Svečių tarpe matėsi p. p. Šalčiūnai, Mikėlūnai, Šaltenis, Ožkinis, Dumbrackas, Br. Bučinskas ir kt.

* Horacijus Čopas (Czopp), fotografas ir su savo tėvu turįs kibirų fabriką, išėjo į kariuomenę ir yra puskarininkų mokykloje Campo de Mayo, netoli Buenos Aires.

* Birutė Morta Sturevičiūtė, gabi lietuviškos scenos vaidintoja ir deklamatorė, neseniai gavo plaukų šukuotojos ir garbiniuotojos pažymėjimą. Jos tėveliai jai jau įtaisė visas kirpyklos mašinas.

* A. Barsanti, buvęs Argentinos konsulas Lietuvoje, o dabar dirbąs Užs. Reik. ministerijoje, balandžio 2 d. šventė savo gimimo dieną. Ta proga suruošė vakarienę dalyvavo ir lietuvių atstovas gen. T. Daukantas.

* Joana ir Vladas Šimoliūnai, uolūs Kordobos lietuvių kolonijos veikėjai, kovo mėn. persikėlė į Buenos Aires ir apsigyveno p. Vl. Urbiečio namuose, Lanus. P. Vl. Šimoliūnas yra Vl. Urbiečio fabriko dirbinių sandėlio vedėjas. Kordoboje p. p. Šimoliūnai pasižymėjo ypatingai didele visuomenine veikla. Reikia tikėti, kad jų visuomeninius sugebėjimus greitai pajus ir mūsų lietuviškoji kolonija.

* Petras Čemeška, studijuojąs Buenos Aires Kunigų Seminarijoje, balandžio 3 d. seminarijos bažnyčioje buvo įšventintas diakonu. Šių metų pabaigoje jis gaus kunigystės šventimus. Diakonas P. Čemeška gerai moka lietuviškai ir yra "Laiko" bendradarbis.

ADELEI IR KLEMENSUI JUSKEVIČIAMS

del jų brangios dukrytės MONIKOS mirties giliai ir nuoširdžiai užjaučia

L. T. Ansamblis "DAINA".

P. MARIJAI STAŠAITENEI,

gavusiai skaudžią žinią, kad okupuotoje Lietuvoje mirė jos mylima Motina, reiškiame nuoširdžią užuojautą

Ant. ir St. Mikėloniai

ŠEIMOSE

NAUJOS ŠEIMOS

Ona Simanavičiūtė ir Viktoras Juozas Misevičius kovo 27 d. Aušros Vartų bažnyčioje sukūrė lietuvišką šeimos židinį. Santuokos liudininkais - svotais buvo Marija Dubickienė ir Petras Brusokas. Graži vestuvių puota buvo Susivienijimo salėje, Lanus Oeste.

Idalija Grudytė ir Richard Henry Andersen Scott balandžio 2 d. Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje sukūrė šeimos židinį. Jų santuokos liudininkais buvo Eugenija Bražėnaitė ir gen. Teodoras Daukantas. Jaunavedžiai greitai laiku išvyksta Anglijon.

* Povilas Paškevičius sukūrė šeimos židinį su Ana Rodriguez. Santuokos liudininkais buvo Vincas Ratkus ir Sra. Rodriguez.

* Veronika Leimontaitė sukūrė šeimos židinį su savo sužadėtinu italu.

* Janina ir Antanas Marcinkevičiai, prieš keletą metų iš Danijos atvykę į Argentiną ir dabar gyveną savo namuose El Palomar mieste, susilaukė dvynukų, iš kurių vienas tuoj mirė. Vieną dukrelę jie jau nuo seniau augina.

* Vanda Paliukaitė ir Albertas Ropienius kovo 20 d. susižadėdavo. Jauki sužadėtuvių vakarienė, dalyvaujant abiejų jaunųjų artimiesiems, buvo p. p. Paliukų namuose.

* Julija Skuruskaitė buvo stipriai susirgusi, bet jau yra pagijusi ir vėl darbuojasi.

* Konstancijai Matulienėi buvo padaryta sunki vidurių operacija. Ligonė pamažu taisosi, bet teks dar ilgokai pabūti lovoje.

* Stasys Gleibus jau ilgą laiką serga. Gydos, gydytojų prižiūrimas, savo namuose, Erescano 1670, Val. Alsina.

* P. Misiūra, gyvenęs netoli lietuvių bažnyčios, kurį laiką sirgo, bet jau pamažu eina prie ligos pabaigos.

* L. Levanavičius, p. p. Levanavičių gyv. Villa Diamante, mažametis sūnus, dėl didelio nusilpimo buvo paguldytas į ligoninę.

* Antanas Petrauskas, gyvenąs savo namuose Avellanedoje, yra stiprokai susirgęs reumatizmu. Bet gydytojo ir žmonos priežiūroje pamažu gyja.

* Jonas Degulis sunkiai serga ir gydos savo namuose, Bs. Aires.

* Ona Žilinskienė, po operacijos grįžusi sveiksta p. p. Limbų namuose, c. 2-da Santa Rosa 3565, Florida.

* Viktoras Pilutis jau antras mėnuo guli Arguerich ligoninėje, 2 aukštas, 8 salė, 2 lova.

* Viktoras Sačkauškas buvo staigiai susirgęs kojos uždegimu, bet skubia operacija pavojus gyvybei buvo pašalintas. Iš ligoninės grįžęs, sveiksta savo namuose, Villa Scaso.

* Marija Jonušienė po smarkaus kraujo spaudimo priepuolio sveiksta, rūpestingai gydytojo, dukters ir vyro prižiūrima, savo namuose, Villa Scaso.

* Kostas Lapinskas turėjo stiprų kraujo spaudimo priepuolį, bet dabar jau pamažu sveiksta savo namuose. Sveikatai stipriai padeda savo turimą fabriką su visomis moderniomis mašinomis išnuomuoti.

* Albertas Gervė, dirbdamas savo dirbtuvėje, nelaimingai nusiplovė tris pirštus. Gydos! Metalurgico ligoninėje.